

Orientering

Orientering vedr. evaluering af erhvervsfremmereformen

Resumé

Økonomiudvalget orienteres om evaluering af erhvervsfremmesystemet, som Erhvervsstyrelsen har udgivet i november. Evalueringen viser hvor mange virksomheder, der benytter de forskellige erhvervsfremmeaktører og tilfredsheden herved.

Sagsfremstilling

Erhvervsstyrelsen har den 7. november 2023 udgivet evaluering af erhvervsfremmesystemet, som har til formål at udvikle og optimere erhvervsfremmeindsatsen.

Udgangspunktet for evalueringen er, at de nuværende rammer, både ift. lovgivning og organisation, fastholdes.

Evalueringen tager udgangspunkt i effektmålinger samt dialog med 38 interessenter på området, herunder KL. Det er dog ikke på nuværende tidspunkt muligt at effektmåle hovedparten af indsatserne pga. lang inkubationstid.

I alt har 25.000 forskellige private virksomheder og iværksættere benyttet erhvervsfremmesystemet siden 2019. Evalueringen viser, at nye virksomheder (under tre år gamle) er overrepræsenterede i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses- og erhvervshusenes indsatser, mens virksomheder, der er mere end 10 år gamle, er overrepræsenterede i klyngeindsatsen.

Kommunale nedslagspunkter i evalueringen:

- Det fremgår, at enkelte interessenter har påpeget, at de store indsatser i højere grad bør tage udgangspunkt i lokale behov og efterspørgsler.
- Det fremhæves, at den lokale erhvervs-service kan udfylde en vigtig rolle ift. at få virksomheder ind i erhvervsfremmesystemet og skabe netværk.
- Interessenter peger på, at det er u hensigtsmæssigt, at der er nogle kommuner, der tilbyder ydelser, som også tilbydes i

01-12-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 19328

Dokumentnummer i F2
4243319

Sagsnummer eDoc
2023-0437846

Sagsbehandler
Katrine Josefsen Børven

erhvervshusene eller klyngeorganisationerne, og yder finansiering til aktører, som gennemfører aktiviteter, der minder om erhvervshusenes og klyngeorganisationernes ydelser.

- Enkelte peger på, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi kan forankres bedre i kommunernes erhvervsfremmesystem
- Interessenter peger på, at erhvervshusenes bestyrelser har en central rolle ift. at sikre lokal forankring af erhvervsfremmesystemet i kommuner og kommunekontraktrådene.

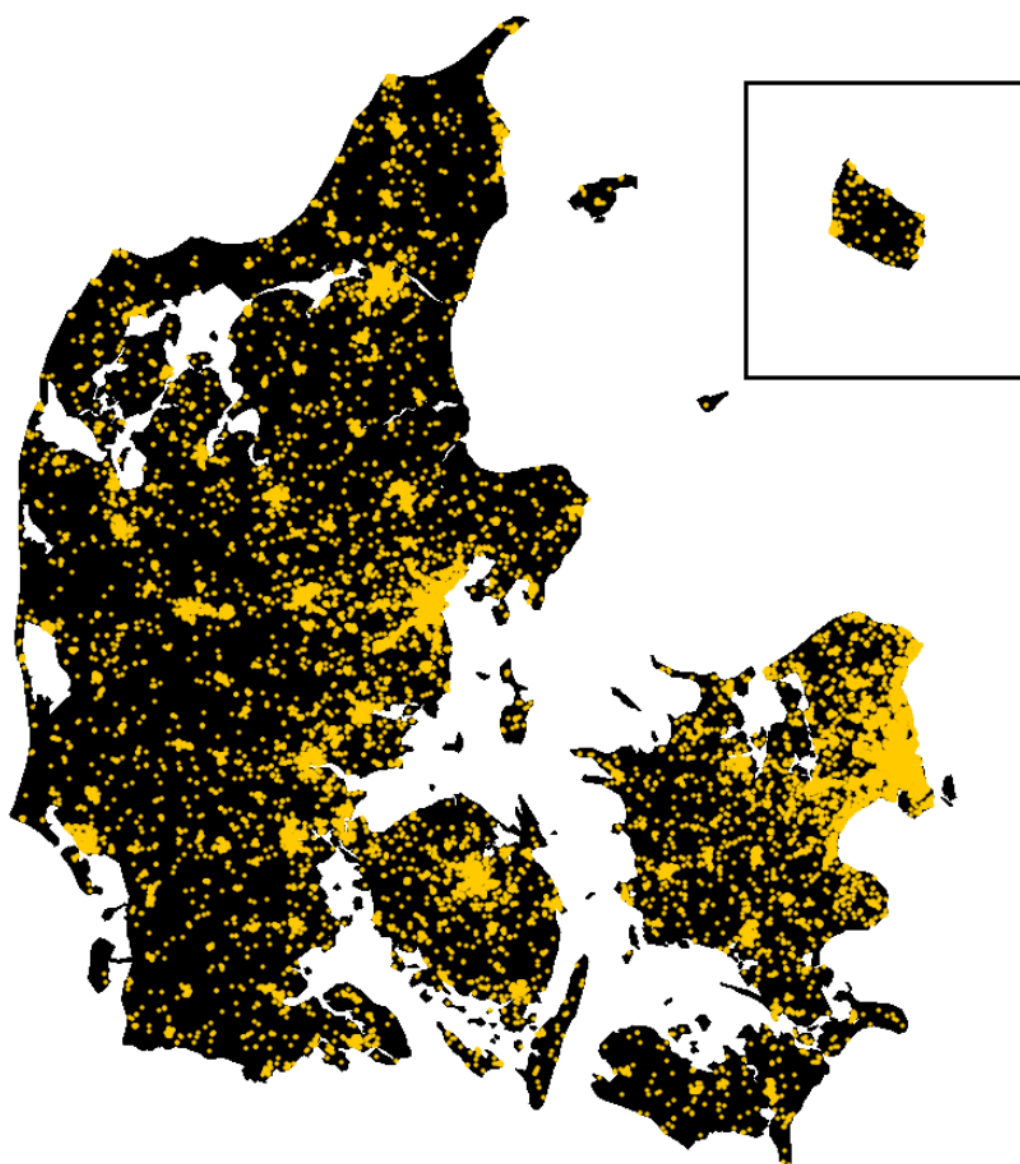
Videre proces

Resultatet af evalueringen forventes at kunne bidrage til at udvikle og optimere erhvervsfremmeindsatsen inden for den nuværende lovgivning og organisering. Forslagene vil blandt andet kunne implementeres i den nye strategi for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse 2024-2027, den nye rammeaftale om erhvervshusene 2024-2027, videreudviklingen af Virksomhedsguiden og det løbende arbejde med administrative forenklinger. For flere af forslagene kræver det dog, at de kan aftales mellem de relevante parter, herunder erhvervsministeren, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, relevante ministerier og KL.

Regeringens saneringsøvelse, herunder anbefalingerne fra den nedsatte ekspertgruppe, afventer fortsat

EVALUERING AF ERHVERVSFREMMESYSTEMET

November 2023

Figur: Geografisk spredning af deltagervirksomheder i erhvervsfremmeindsatser fra 2019 til 2023

1. Indledning og metode

1.1 Rammer og formål

Erhvervsfremmesystemet blev reformeret med en ny lov om erhvervsfremme i 2018. Hovedformålet var at forenkle og effektivisere erhvervsfremmeindsatsen til gavn for virksomhederne, bl.a. ved at tilrettelægge et efterspørgselsdrevet og sammenhængende erhvervsfremmesystem.

I forlængelse af reformen er der gennemført nærværende evaluering af erhvervsfremmesystemet med det formål at kunne udvikle og optimere erhvervsfremmeindsatsen. Udgangspunktet for evalueringen er, at Danmark i dag grundlæggende har et velfungerende erhvervsfremmesystem, der er værdifuldt for virksomhederne. Evalueringen tager derfor udgangspunkt i, at de nuværende rammer, herunder at den nuværende lovgivning og organisering, fastholdes.

Formålet med evalueringen er at afdække, om erhvervsfremmesystemet grundlæggende leverer på fire centrale temaer, samt på baggrund heraf afdække muligheder for at udvikle og optimere indsatsen. De fire temaer er: 1) Effektfulde indsatser tilrettelagt efter virksomhedernes behov, 2) Enkel og sammenhængende erhvervsfremmeindsats med større aktører og indsatser, 3) Øget kvalitet, tilgængelighed og ensartethed gennem digitalisering 4) Offentlig erhvervsfremme skal supplere og understøtte det private marked.

De fire centrale temaer har udgangspunkt i hensigterne bag reformen og kan blandt andet udledes af anbefalingerne fra Forenklingsudvalget for Erhvervsfremme, de politiske aftaler bag reformen og lov om erhvervsfremme.¹

Evalueringens resultater, der kan anvendes til at udvikle og optimere erhvervsfremmeindsatsen inden for de gældende strukturer, vil bl.a. kunne indgå i den nye strategi for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse 2024-2027, ny aftale om rammerne for erhvervshusene 2024-2027, videreudviklingen af Virksomhedsguiden og det løbende arbejde med administrative forenklinger, såfremt de kan aftales mellem de relevante parter, herunder erhvervsministeren, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, relevante ministerier og KL.

¹ Forenklingsudvalget for Erhvervsfremme: Fokuseret og fremtidssikret (2018), Aftale om forenkling af erhvervsfremmesystemet af 24. maj 2019 og Aftale om kommunernes økonomi for 2019 (7. juni 2018), og Lov om erhvervsfremme.

1.2 Kort om erhvervsfremmesystemet

Erhvervsfremmesystemet har til formål at styrke udviklingen i dansk erhvervsliv gennem en sammenhængende indsats på tværs af Danmark. Erhvervsfremmesystemet skal hjælpe danske virksomheder med start, udvikling og drift af deres virksomhed uden at konkurrere med private aktører. Erhvervsfremmesystemet skal være enkelt at tilgå og møde virksomhedernes behov.

Erhvervsfremmesystemet har også vist sig relevant i håndteringen af større samfundsmæssige kriser, som fx COVID-19. Her bidrog Virksomhedsguiden, erhvervshusene og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse til at hjælpe de danske virksomheder bedst mulig gennem krisen med bl.a. digital og personlig vejledning samt udmøntning af tilskud til bl.a. omstilling i særligt små og mellemstore virksomheder inden for erhverv, som var særlig hårdt ramt af COVID-19.

Den grundlæggende struktur i den offentlige erhvervsfremme omfatter:

Virksomhedsguiden, som udgør det digitale knudepunkt i erhvervsfremmesystemet og tilbyder viden, vejledning, guides og digitale værktøjer, der hjælper med at starte, drive og udvikle virksomhed. Indholdet er leveret og verificeret af offentlige myndigheder, og gør virksomhedsrettede ydelser på tværs af aktører i erhvervsfremmesystemet tilgængelige.

Lokal erhvervsfremme, som kommunerne har valgt at indrette forskelligt på tværs af landet. Kommunerne har en række myndighedsopgaver, der giver en bred lokal kontaktflade til virksomhederne og har stor betydning for erhvervsudviklingen. For mange virksomheder er kommunerne derfor også den lokale indgang til erhvervsfremmesystemet. Kommunerne kan i den forbindelse tilbyde lokal erhvervsservice, som ikke overlapper med erhvervshusene eller andre af erhvervsfremmesystemets hovedaktører.

Tværkommunale erhvervshuse, som udgør det fysiske knudepunkt i erhvervsfremmesystemet. De seks erhvervshuse med filialer samler specialiserede faglige kompetencer om virksomhedsdrift og -udvikling på tværs af kommunerne. Erhvervshusene tilbyder virksomhedsspecifikke vejledningsforløb med et eller flere møder, der hjælper virksomheder med at kortlægge deres vækst- eller forretningspotentiale, og kan henvise virksomhederne til andre private eller offentlige tilbud.

Landsdækkende klyngeorganisationer, der har til formål at fremme samarbejde om innovation mellem virksomheder, videninstitutioner og myndigheder inden for specifikke erhvervs- og teknologiområder. Deres rolle er først og fremmest at facilitere mere effektiv

udnyttelse af viden og ressourcer i danske innovationsøkosystemer gennem samarbejde mellem virksomheder, videninstitutioner mv.

Statslig erhvervsfremme, der tilbyder virksomhederne højtspecialiseret erhvervsfremme inden for eksport og finansiering, herunder Trade Council, Danmarks Eksport- og Investeringsfond og Innovationsfonden.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, der formulerer den samlede strategi for decentral erhvervsfremme i Danmark og finansierer tiltag der understøtter strategien. Strategien integrerer den danske udmøntning af EU's Regionalfond og Socialfond Plus.

1.3 Metodisk tilgang til evalueringen

Evalueringen er baseret på de målinger, analyser og evalueringer af indsatser, der løbende udarbejdes i erhvervsfremmesystemet, og på en systematiseret dialog med centrale interessenter om erhvervsfremmesystemet. Evalueringen belyser dermed både den eksisterende databaserede viden om erhvervsfremmesystemet og interessenternes perspektiv herpå, så der opnås et samlet billede af, hvordan erhvervsfremmesystemet leverer på de fire centrale temaer.

Databaseret viden om erhvervsfremmesystemet

Måling af erhvervsfremmeindsatsers effekter foretages løbende, men er grundlæggende begrænset af adgang til relevante data. Det er fx vanskeligt at måle produktivitetseffekter af indsatserne, hvorfor der alene er gennemført målinger på omsætning og beskæftigelse.² Desuden er der i en række af erhvervsfremmesystemets tilbud en betydelig inkubationstid, som bevirker, at målbare resultater og effekter først må forventes at indtræffe flere år efter indsatsen. Det giver en relativt stor forsinkelse i den databaserede viden, der genereres, hvilket gør det vanskeligt at overføre den direkte til arbejdet med at forbedre indsatser. Herudover er det vanskeligt at isolere effekten af enkeltprojekter, bl.a. fordi der kræves en betydelig volumen i gennemførte og sammenlignelige tiltag, før der kan genereres robuste kontrolgrupper som referenceramme for at vurdere deltagernes udvikling.

Foruden effektmålinger følges der løbende op på erhvervshusenes ydelser og de indsatser, der igangsættes af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på baggrund af oplysninger om deltagervirksomheder og de umiddelbare resultater, ligesom der foretages evalueringer, deltagervurdering og kendskabsmålinger. Der er dog betydelig variation i

² Målinger af produktivitetseffekter er udfordret af, at Danmarks Statistik ikke har nøjagtige tal for værditilvæksten (og dermed produktiviteten) i samtlige danske virksomheder. Tilsvarende har Danmarks Statistik ikke oplysninger om alle virksomheders arbejde med innovation.

omfanget og præcisionen af oplysningerne for de forskellige indsatser. Data er medtaget, hvor de eksisterer.

Ved etableringen af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i 2019 overtog bestyrelsen 280 igangværende decentrale erhvervsfremmeindsatser fra de regionale vækstfora. I mange tilfælde var disse indsatser flerårige, hvilket betyder, at en stor del af de indsatser og projekter, som virksomhederne har deltaget i frem til udgangen af 2022, blev igangsat før reformen af erhvervsfremmesystemet. Dette udgør et særligt opmærksomhedspunkt i evalueringen af reformens implementering og effekt af fx forenkling og antallet af aktører og aktiviteter. Endelig skal resultaterne og volumen på indsatsen i særligt 2022 og 2023 tolkes i lyset af de store engangsbevillinger udløst af COVID-19 i form af midler fra REACT-EU og finansloven til bl.a. Omstillingspuljen.

Hertil kommer, at de fleste erhvervsfremmeindsatser i regi af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse typisk har fokus på at løfte virksomhedernes forudsætning for at vokse og udvikle sig igennem fx samarbejde om innovation. Her kommer det nyudviklede produkt eller tjeneste først på markedet, efter at samarbejdet er afsluttet, hvorefter der går en rum tid, før produktets påvirkning af fx omsætningen kan spores. Som tidligere nævnt kan effekter af indsatserne derfor typisk først aflæses på virksomhedernes nøgletal efter en årrække.

Samlet set betyder det, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at effektmåle hovedparten af de indsatser, som Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har igangsat siden reformen. I evalueringen anvendes i stedet i relevant omfang målinger for lignende indsatser støttet af EU's Regionalfond og Socialfond i perioden 2014-2019, som blev igangsat efter beslutninger i de daværende regionale vækstfora, da virkemidlerne i høj grad er sammenlignelige. Der er herudfra foretaget målinger af de forskellige indsatstyper, der kan støttes af EU-programmerne.

Der foreligger ikke systematisk data om lokal erhvervsfremme.

Systematiseret dialog med centrale interessenter

Interessentdialogen er gennemført i september 2023. I alt 38 centrale interessenter blev inviteret til dialogen, og har alle deltaget. Enkelte yderligere interessenter er involveret, da de på baggrund af offentliggørelse af igangsættelse af evalueringen har henvendt sig med ønske om at bidrage. Dialogen er gennemført med udgangspunkt i de fire centrale temaer, som interessenterne forud for møderne har modtaget.

Af bilag 1 fremgår de interessenter, der har været dialog med som led i evalueringen.

1.4 Evalueringens opbygning

I evalueringens kapitel 2 indledes med den eksisterende databaserede viden om erhvervsfremmesystemet. I kapitel 3 opsamles interessenternes input tværgående. Både den databaserede viden og opsamlingen af interessentdialogerne er struktureret med henblik på at belyse, hvordan erhvervsfremmesystemet leverer på de fire grundlæggende temaer nævnt indledningsvis under afsnit 1.1. I kapitel 4 sammenfattes perspektiverne med henblik på at give et samlet billede af erhvervsfremmesystemet og forslag til at udvikle og optimere erhvervsfremmeindsatsen.

2. Data om erhvervsfremmesystemet

2.1 Effektfulde indsatser tilrettelagt efter virksomhedernes behov

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser og erhvervshusenes vejledningstilbud står centralt i erhvervsfremmesystemet. Derfor fokuseres der nedenfor på disse indsatsers evne til at nå ud i hele landet og levere effekter.

Effekter af erhvervsfremmesystemets indsatser

Der foretages løbende effektmålinger af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedsrettede indsatser³ og erhvervshusenes virksomhedsrettede ydelser.⁴ Samlet set tyder effektmålingerne på, at virksomheder har gavn af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser og erhvervshusenes vejledningstilbud.

Da effekterne måles to år efter virksomhederne er startet i indsatsen, kan der være tendens til at underestimere effekterne, idet yderligere effekter efter år tre og følgende år kan forekomme. Samtidig skal resultaterne tolkes med forbehold for, at erhvervsfremmesystemet består af en række sammenhængende tilbud og indsatser, hvor effekten af de enkelte tilbud og indsatser er vanskelige at isolere.

³ Der er også indsatser, der sigter på at løfte uddannelsesniveaet i arbejdsstyrken, social inklusion eller understøtte destinationsudviklingen i dansk turisme.

⁴ Effekten estimeres på baggrund af kontrafaktiske effektmålinger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik. I effektmålingerne undersøges det med statistiske test om *andelen* af virksomheder, der oplever positiv vækst, er større blandt deltagervirksomhederne end i en kontrolgruppe, dvs. en gruppe af virksomheder, der ligner deltagervirksomhederne, men ikke har deltaget i indsatsen. Hvis de statistiske test indikerer, at der er forskel på deltagergruppen og kontrolgruppen, kan det tolkes som et udtryk for, at indsatsen har haft effekt. I så fald kan resultaterne af andelsberegningerne – med en række betydelige forbehold – oversættes til de absolutte tal for effekter på den faktiske beskæftigelse og omsætning, som er beskrevet her. Der er tale om en statistisk måling og resultaterne skal tolkes forsigtigt.

Målingerne tyder på, at indsatsen under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i gennemsnit har bidraget til en meromsætning i deltagervirksomhederne på 5 procentpoint i forhold til en kontrolgruppe. Det svarer til en meromsætning på 1,2 mio. kr. i gennemsnit pr. deltagervirksomhed og samlet godt 4 mia. kr. Effekten varierer mellem 2 procentpoint for indsatser vedrørende uformel kompetenceudvikling til 5 procentpoint for indsatser vedrørende grøn omstilling.^{5 6}

Tilsvarende tyder målingerne på, at beskæftigelsen er ca. 7 procentpoint højere i deltagervirksomhederne, end den ville have været, hvis virksomhederne ikke havde deltaget. Det svarer til en samlet beskæftigelseeffekt af indsatsen på ca. 3.400 fuldtidsbeskæftigede eller knap ét fuldtidsjob i gennemsnit pr. deltagervirksomhed. Beskæftigelseeffekten for EU-programmernes indsatstyper varierer mellem 3 procentpoint og 9 procentpoint.

Erhvervshusene tilbyder specialiseret vejledning til alle virksomheder i hele landet, nye som etablerede, både til vækstvirksomheder og til den bredere målgruppe af såkaldte driftsvirksomheder, der typisk har brug for at optimere deres drift eller tage et nyt udviklingsstrin for at fastholde og udvikle deres markedsmuligheder. Effektmålingerne tyder på, at erhvervshusene lykkes med at løfte omsætning og beskæftigelse i vejlede virksomheder.

For vækstvirksomheder, der er vejledt i 2020, ses en vækst i beskæftigelsen på 18,7 pct. eller en mervækst på 11,7 procentpoint i forhold til kontrolgruppens vækst på 7,2 pct. Også omsætningen har udviklet sig positivt med en stigning på 31,3 pct. på landsplan, hvilket er 6,9 procentpoint højere end kontrolgruppen, der opnåede en stigning på 24,4 pct. For driftsvirksomheder ses en positiv udvikling på 18,5 pct. i produktiviteten, målt som omsætning pr. årsværk, mens udviklingen for kontrolgruppen var på 16,9 pct, svarende til en mervækst på 1,6 procentpoint to år efter vejledning i et erhvervshus.

⁵ Der er også foretaget effektmålinger af iværksætterindsatsen, der dog er forbundet med ekstra stor usikkerhed, da det er vanskeligt at sammensætte en retvisende kontrolgruppe i målingen på iværksættervirksomheder. Resultatet af målingen på omsætningen indikerer en meromsætning i deltagervirksomhederne på 70 procentpoint. Effektmålingen indikerer en beskæftigelseeffekt på 16 procentpoint.

⁶ Effektmålingen omfatter i alt 3.500 private virksomheder, der har deltaget i erhvervsfremmeindsatser medfinansieret af EU' Regionalfond eller Socialfond i perioden 2014-2019. Af datatekniske årsager frasorteres en betydelig del af deltagervirksomhederne forud for effektmålingen, herunder virksomheder med mere end 100 årsværk, inaktive virksomheder og virksomheder, hvortil der ikke kan findes et velegnet match i kontrolgruppen.

Deltagelse i erhvervsfremmesystemets indsatser

Det danske erhvervsfremmesystem betjener årligt et bredt udsnit af Danmarks ca. 300.000 SMV'er, som udgør mere end 99 pct. af danske virksomheder.

I perioden 2019 til 2022 har der årligt i gennemsnit deltaget godt 2.000 private virksomheder i indsatser igangsat af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Dertil har der i perioden 2021 til 2022 deltaget godt 4.500 private virksomheder årligt i innovationsrettede indsatser i de 13 klyngeorganisationer, der har modtaget midler i forbindelse med Innovationskraft, som er igangsat af Uddannelses- og Forskningsministeriet og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.⁷

I perioden 2019 til 2022 har erhvervshusene årligt gennemført godt 4.000 specialiserede og individuelle vejledningsforløb for i gennemsnit 3.700 forskellige virksomheder pr. år. Dertil kortere kontakter med yderligere ca. 5.000 virksomheder pr. år. Der er betydelige regionale forskelle på, hvor meget driftssegmentet fylder i vejledningen, men i perioden 2019 til 2023 er andelen af virksomheder fra driftssegmentet vokset fra ca. 30 pct. til godt 50 pct. på landsplan.

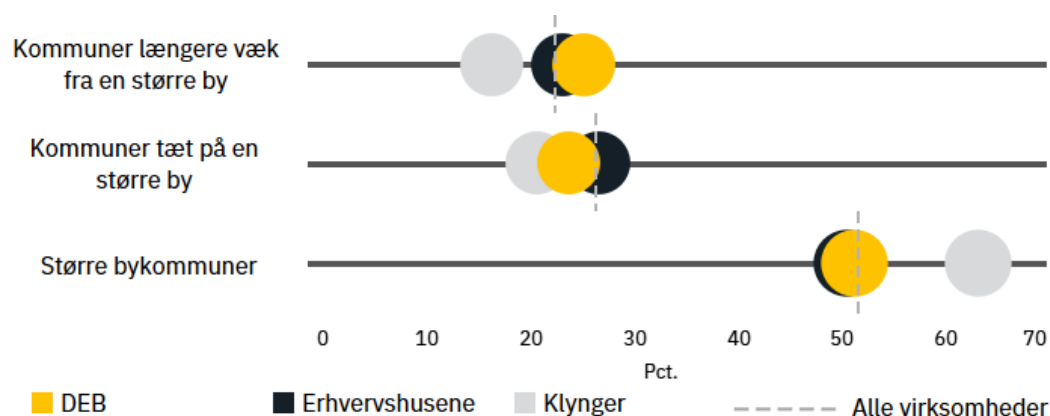
Der er i alt ca. 25.000 forskellige private virksomheder og iværksættere, der har benyttet erhvervsfremmesystemet siden 2019.⁸

Virksomhederne, der benytter erhvervsfremmesystemet, kommer fra alle landsdele og kommuner. Målt på antal virksomheder er der flest fra de større bykommuner, men relativt set er virksomheder fra landkommunerne svagt overrepræsenterede. 22 pct. af de danske virksomheder er lokaliseret i en landkommune, mens det gælder for 23 pct. af brugerne af erhvervshusenes vejledning og 25 pct. af deltagervirksomhederne i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser, jf. figur 1.⁹

⁷ Opgørelsen af deltagervirksomhederne i klyngeindsatsen er baseret på klyngernes grundregistrering, som løbende registreres og indsamles af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen.

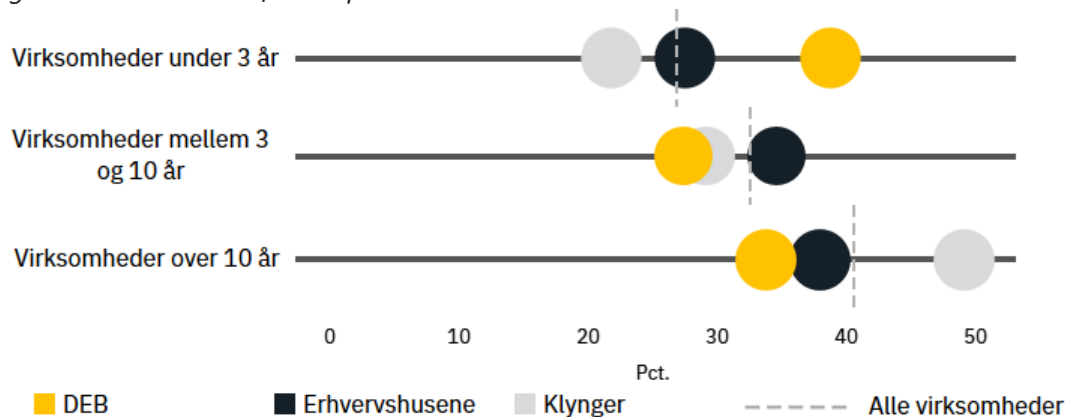
⁸ Opgjort ved antal unikke virksomheder, der har deltaget i en eller flere indsatser under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, i erhvervshusforløb og/eller klyngeindsats siden 2019.

⁹ Opgørelsen af den samlede virksomhedspopulation er baseret på data fra CVR-registeret og omfatter private virksomheder (ekskl. den primære sektor). Opgørelsen kan derfor også omfatte virksomheder uden eller med begrænset økonomisk aktivitet, herunder hobbyvirksomheder.

Figur 1. Geografisk fordeling på kommunetype, 2019-2023¹⁰

Nye virksomheder, der er etableret inden for tre år, er overrepræsenteret i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses og erhvervshusenes indsatser, mens virksomheder, der er 10 år eller ældre, er overrepræsenteret blandt deltagerne i klyngeindsatsen, jf. figur 2. Den relativt høje andel af helt unge virksomheder i indsatser igangsat af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse afspejler, at en del af indsatserne er målrettet iværksættere.

Figur 2. Virksomheder fordelt på alder

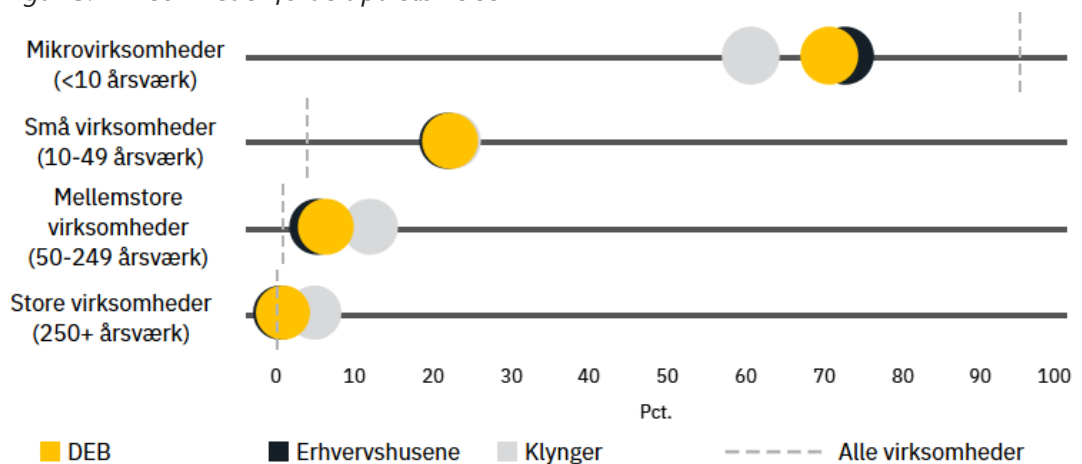

Kilde: Erhvervsstyrelsen

¹⁰ Afgrænsningen af kommunetypologier er baseret på definition fra Regional- og landdistriktpolitisk redegørelse 2021 (Indenrigs- og Boligministeriet).

Mere end 95 pct. af de danske virksomheder er mikrovirksomheder med under 10 årsværk, jf. figur 3. De helt små virksomheder udgør en mindre andel blandt brugerne af erhvervshusenes og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser, end deres andel af den samlede virksomhedspopulation tilsiger. Derimod er virksomheder med mellem 10-49 årsværk overrepræsenteret blandt de virksomheder, der anvender erhvervshusenes og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser mest. De store virksomheder med mere end 250 årsværk udgør en meget lille andel af den samlede virksomhedspopulation og udgør en tilsvarende lille andel af deltagervirksomhederne, hvilket flugter med, at indsatserne ikke er direkte rettet imod større virksomheder. Andelen af mellemstore og store virksomheder er en anelse større i klyngeindsatsen, hvilket kan skyldes, at klyngeindsatsen ofte inkluderer større virksomheder, som bidrager til øget innovation i mindre virksomheder.

Figur 3. Virksomheder fordelt på størrelse

Kilde: Erhvervsstyrelsen

Der er mange virksomheder fra brancherne handel, industri og information og kommunikation blandt deltagervirksomhederne fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser og blandt brugerne af erhvervshusenes tilbud. Ca. 25 pct. af virksomhederne fra både Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser og erhvervshusenes tilbud kommer fra branchen handel, mens det kun gælder for ca. 15 pct. af alle virksomheder.¹¹ Industri- og virksomhederne udgør ca. 18 pct. af deltagervirksomhederne, mens de kun udgør 6 pct. af alle virksomheder. Omvendt er deltagervirksomheder fra brancherne bygge og anlæg, transport samt finansiering og forsikring underrepræsenterede blandt deltagervirksomhederne i forhold til deres andel af alle virksomheder.

¹¹ Opgjort ekskl. offentlige virksomheder, den primære sektor og forsyningsvirksomheder.

Kendskab til erhvervsfremmesystemets indsatser

I 2022 blev virksomhedernes kendskab til Virksomhedsprogrammet og klyngeorganisationerne, der er to af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses signaturindsatser, undersøgt i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses halvårslige SMV-survey kaldet Virksomhedspanelet. Knap en tredjedel af de 3.086 adspurgte virksomheder angiver at kende mindst en af klyngeorganisationerne, mens en tilsvarende andel angiver at kende mindst et af sporene i Virksomhedsprogrammet. Tilsammen angiver knap halvdelen (46 pct.) af de adspurgte virksomheder, at de kender mindst én af de to indsatser. For bestyrelsens øvrige indsatser – fx iværksætterrettede indsatser – er der ikke foretaget kendskabsmålinger.

Overordnet set er kendskabet til erhvervshusene stabilt med en kendskabsgrad i 2021 på 34 pct. hos danske virksomheder. Hvis man kigger nærmere, deler tendensen sig i to. Blandt virksomheder med mellem 10 og op til 200 årsværk er kendskabet til erhvervshusene og deres tilbud øget markant til mere end 50 pct. Derimod er kendskabet blandt den store gruppe af mikrovirksomheder med op til 9 årsværk på 28 pct. Omkring mikrovirksomhederne er det dog værd at bemærke, at der er en betydelig udskiftning i populationen, hvorfor det her er særligt vanskeligt at etablere og opretholde et højt kendskab.

Der måles ikke på tilsvarende vis systematisk på kendskabet til den lokale erhvervsservice, men i foråret 2021 blev virksomhedernes kendskab til lokal erhvervsservice, som tilbydes af kommunerne, målt i virksomhedspanelet, og her havde knap halvdelen af de adspurgte virksomheder kendskab til den lokale erhvervsservice.

Tilfredshed og resultatskabelse

Erhvervshusenes brugerevalueringer viser, at virksomhederne overordnet er tilfredse. I en brugerevaluering fra 2022 opnår erhvervshusene en Net Promotor Score¹² på 80. Scoren har været støt stigende siden 2019 og indikerer, at virksomhederne overordnet set er særdeles positivt indstillet over for at anbefale erhvervshusenes tilbud til andre. I samme måling gav 80 pct. af respondenterne udtryk for, at de er 'meget tilfredse' med den faglighed, som de møder hos erhvervshusene samt, at 69 pct. 'i høj grad' forventer en positiv effekt af vejledningen. Begge målinger viser en mindre stigning siden 2019. I en evaluering af samarbejdet mellem Trade Council og erhvervshusene fra 2022 angiver 92 % af virksomhederne, som har modtaget vejledning fra både et erhvervshus og Trade Council, at kvaliteten af vejledningen har været tilfredsstillende eller meget tilfredsstillende.

¹² Der spørges "Hvor sandsynligt er det, at du vil anbefale [erhvervshus] til andre i dit netværk?", på en skala fra 0-10. Net Promotor Score fremkommer ved at trække andelen af detractors (score fra 0 til 6) fra andelen af promoters (scorer 9-10). Score 7-8 er neutrale.

Der er ikke foretaget systematisk måling af brugertilfredshed og oplevelse af kvalitet og udbytte i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelsens indsatser. Derfor er der ikke tilgængelige data herom.

Målinger indikerer, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelsens indsatser medfører resultater i deltagervirksomhederne. Omkring 35 pct. af deltagere fra mere end 200 indsatser finansieret med midler fra EU's Socialfond og Regionalfond i 2014-2020 (ca. 2.400 virksomheder)¹³ har oplevet en øget eksport, ligesom over 45 pct. af deltagere i innovationsrettede indsatser (ca. 2.000 virksomheder)¹⁴ har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger. Dertil kommer yderligere innovationsresultater for de virksomheder, der har deltaget i innovationsrettede aktiviteter i erhvervsfyrtårnene. For klyngeaktiviteter, der bl.a. har fokus på facilitering af samarbejder om innovation, angiver 87 pct. af deltagerne i 2021 og første halvdel af 2022 at have fået relevante kontakter eller udbygget netværket. Ligesom 34 pct. af virksomhederne i klyngeindsatser angiver at have fået konkret innovationsudbytte allerede kort tid efter deltagelsen.¹⁵

2.2 Enkel og sammenhængende erhvervsfremmeindsats med større aktører og indsatser

Erhvervsfremmesystemet skal tilbyde en enkel, sammenhængende erhvervsfremmeindsats og et overskueligt aktørlandskab. Opgørelser viser, at antallet af erhvervsfremmeindsatser og -aktører finansieret via Danmarks Erhvervsfremmebestyrelsens udmøntninger er reduceret siden erhvervsfremmereformen.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har med reduktion og konsolidering af projektpor- teføljen bidraget til en forenkling af erhvervsfremmesystemet og øget genkendelighed og overskuelighed for virksomhederne i udvalget af tilbud. I perioden 2019-2023 har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udmøntet i alt 4,4 mia. kr. til erhvervsfremmeinitia- tiver. Udmøntningen har været fokuseret mod færre og større initiativer, og resultatet er en reduktion af det samlede antal erhvervsfremmeinitiativer fra 280 ved udgangen af 2018 til 151 projekter i starten af 2023.¹⁶

¹³ Opgørelsen af deltagervirksomheder med øget eksport er baseret på datagrundlaget for effektmålingerne, der kun omfatter private virksomheder med under 100 årsværk, der har deltaget i virksomhedsindsatser fra 2014 til 2019, og som kan genfindes i Danmarks Statistiks registre i hele den periode effektmålingen vedrører.

¹⁴ Opgørelsen af andel deltagervirksomheder, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger, omfatter alene deltagervirksomheder fra innovationsindsatser støttet af Regionalfondsprogrammet for 2014-2020.

¹⁵ Undersøgelsen omfatter aktiviteter gennemført under klyngeprogrammet Innovationskraft 2021-2024.

¹⁶ Opgørelsen omfatter tilskud til enkeltvirksomheder samt initiativer målrettet turismedestinationsudvikling, der ikke indgår i det samlede udbud af virksomhedsrettede indsatser. Fx omfatter opgørelsen knap 20 projekter af investeringsstøtte til enkeltvirksomheder og i alt 47 indsatser rettet mod destinationsudvikling i 2023.

Samtidig med reduktionen i antallet af erhvervsfremmeinitiativer er den økonomiske volumen af den samlede projektportefølje vokset betydeligt – fra 2,1 mia. kr. i 2018 til ca. 3,1 mia. kr. i 2023.¹⁷ Især inden for forretningsudvikling, iværksætteri, kompetenceudvikling og klyngerelaterede projekter er antallet af selvstændige indsatser reduceret.

En stor del af projekterne i 2023 er samlet i store, brede og sammenhængende signaturindsatser, herunder fx Virksomhedsprogrammet og Iværksætterprogrammet, der understøtter overskuelighed og sammenhæng.

I perioden fra 2018 til 2023 har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse ligeledes tildelt midler til færre projektoperatører end før reformen, så den samlede projektportefølje nu administreres af 86 aktører mod 125 aktører i 2018. I opgørelsen indgår 20 turismedestinationsselskaber, der typisk ikke varetager direkte virksomhedsrettede aktiviteter. Samtidig er investeringerne i højere grad koncentreret hos større aktører, der udfører beslægtede indsatser.

I 2018 var værdien af den samlede projektportefølje hos de 10 største operatører på godt 800 mio. kr., svarende til 39 pct. af de samlede investeringer. I 2023 er værdien af de samlede bevillinger hos de 10 største operatør vokset til 1.800 mio. kr., svarende til 66 pct. af de samlede investeringer.

Disse forhold understøtter sammenhæng og specialisering i erhvervsfremmesystemet, ligesom det forventeligt medfører færre udgifter til administration af projekter hos operatørerne og højere kvalitet i projekterne, så relativt flere midler går til de virksomhedsnære og mere direkte værdiskabende aktiviteter.

På klyngeområdet har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses udpegning af 12 erhvervs- og teknologiområder samt to spirende områder bidraget til en betydelig reduktion i kompleksiteten af innovationssystemet.¹⁸ Således eksisterer aktuelt 13 landsdækkende klyngeorganisationer, mens der før reformen i 2018 fandtes op mod 60 klyngelignende organisationer og indsatser på tværs af landet. Som led i konsolideringen har bestyrelsen siden 2019 samarbejdet med Uddannelses- og Forskningsministeriet om klyngeindsatsen, hvilket bl.a. omfatter koordination af udmøntninger og fælles dataindsamling og styringsdialog. Dette understøtter yderligere tværministeriel sammenhæng mellem erhvervsfremme- og innovationssystemet.

¹⁷ Stigningen i den økonomiske volumen skyldes meget store ekstraordinære midler fra EU's Regionalfond og Socialfond, der skal imødekomme konsekvenserne af COVID-19.

¹⁸ Jf. Strategien Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023

I forhold til erhvervshusene har kommunerne efter erhvervsfremmereformen samlet specialiserede faglige kompetencer om virksomhedsdrift og -udvikling i erhvervshusene. Den specialiserede erhvervsservice i erhvervshusene er tilgængelig for alle virksomheder, det vil sige både vækstvirksomheder og den bredere målgruppe af såkaldte driftsvirksomheder. Der foreligger ikke data, der kan give systematisk indsigt i, om der efter erhvervsfremmereformen er sket en fokusering af de grundlæggende erhvervsfremmeydelser, som kommunerne derudover tilbyder.

2.3 Øget kvalitet, tilgængelighed og ensartethed gennem digitalisering

Virksomhedsguiden, og de andre sites på Erhvervsfremmeplatformen, udgør et digitalt fællesskab, der har til formål at hjælpe virksomheder med opstart, drift og udvikling. Det centrale site Virksomhedsguiden udgør et fællesoffentligt digitalt knudepunkt, som giver virksomhederne én samlet indgang med basale informationer og vejledning af høj og ensartet kvalitet. Besøgstillene sammenholdt med volumen i dansk erhvervsliv indikerer en betydelig relevans og anvendelse af erhvervsfremmeplatformen.

Erhvervsfremmeplatformen som helhed fremviste 3.650 forskellige ydelser i 2022. Ydelserne blev vist mere end 1,3 mio. gange og besøgt af lidt over 500.000 besøgende.

En ydelse kan fx være en vejledende artikel, en case, en tilskudspulje, et event, et netværk eller andet.¹⁹ En del af de 3.650 forskellige ydelser udbydes stabilt hen over året (primært artikler, cases og digitale værktøjer). Andre ydelser (fx events eller tilskudspuljer) er rettet mod et specifikt segment i en afgrænset periode eller landsdel. Det samlede udbud af ydelser hen over et år er derfor dynamisk, men på ethvert givent tidspunkt udbydes ca. 2.000 ydelser på tværs af Erhvervsfremmeplatformen.

I en kvantitativ undersøgelse gennemført i starten af 2023 angiver 1/3 af de adspurgte respondenter at have benyttet Virksomhedsguiden én eller flere gange.²⁰ Besøgstillene i årene op til undersøgelsen indikerer, at det formentlig er langt flere end en tredjedel af virksomhederne i Danmark, som inden for de seneste år har besøgt Virksomhedsguiden. Forskellen i den målte trafik og virksomhedernes tilkendegivelser om deres anvendelse af Virksomhedsguiden antages at skyldes, at mange virksomheder ikke er bevidste om eller efterfølgende kan huske, at de har besøgt Virksomhedsguiden for fx at læse en vejledende artikel som resultat af en søgning via en søgemaskine.

¹⁹ Der var 14 forskellige ydelsestyper på Erhvervsfremmeplatformen i 2022.

²⁰ Undersøgelsen havde 471 respondenter og vurderes at være signifikant for den aktive virksomhedsmasse i Danmark, herunder iværksættere der netop har stiftet virksomhed.

Det primære site på erhvervsfremmeplatformen, Virksomhedsguiden, indeholder et meget bredt katalog af vejledning, der spænder over 33 forskellige emner. Der er både vejledning i forhold til at forstå og overholde erhvervsrettede love og regler, og der er merkantil vejledning, som giver indsigt i forskellige markedsforhold, der er vigtige for en virksomheds overlevelse og vækst. Der var i 2022 over 300 forskellige vejledende artikler og cases alene på Virksomhedsguiden.

Der er over 200 forskellige godkendte offentlige og private udbydere, som løbende lægger deres aktuelle erhvervsfremmetilbud og indhold, herunder tilskudsordninger, programmer og lokale arrangementer og sparringstilbud, på Virksomhedsguiden. Samlet set blev der i 2022 klikket på mere end 37.000 call-to-action-knapper i visningen af erhvervsfremmetilbud, det vil sige, at mere end 37.000 brugere har klikket videre fra en ydelse til fx tilmelding til en event og dermed vist interesse.²¹

De to mest populære ydelser på tværs af hele Erhvervsfremmeplatformen er en tjekliste til iværksættere og en interaktiv guide til at vælge virksomhedsform. Tilsammen havde de 31.651 besøgende i 2022, hvilket svarer nogenlunde til det fulde antal af (reelt aktive) virksomheder, der bliver stiftet om året i Danmark. Samlet set blev der gennem Erhvervsfremmeplatformen udbudt 651 ydelser rettet mod iværksættere i 2022, som tilsammen havde 107.739 besøgende. Det næststørste tværgående indsatsområde på platformen – Digitalisering og automatisering – havde 43.111 besøgende i 2022.

Virksomhedsguiden bliver besøgt af virksomheder fra alle dele af Danmark, jf. tabel 1. Sættes antallet af besøgende i forhold til det samlede antal virksomheder i regionen, synes antal besøgende i overordnede træk at være geografisk repræsentativ, om end virksomheder (og iværksættere) i Region Hovedstaden synes at gøre brug af Virksomhedsguiden i lidt større omfang end virksomheder i de andre regioner.

²¹ CTA-klik er statistik for "konverteringer" eller interesselikendegivelser i ydelser. Tallet dækker over antallet af gange, en bruger har klikket videre fra ydelserne via en CTA-knap (fx knap til tilmelding til event).

Tabel 1. Besøg på Virksomhedsguiden og den samlede virksomhedsbestand fordelt på regioner

Region	Besøgende i 2022	Andel	Virksomheder i 2022	Andel
Hovedstaden	205.257	45,1%	271.956	36,2%
Midtjylland	88.107	19,4%	167.692	22,3%
Syddanmark	72.680	16,0%	138.072	18,4%
Sjælland	47.638	10,5%	99.071	13,2%
Nordjylland	34.098	7,5%	70.160	9,3%
Uden for Danmark	4.448	1,0%		
Ukendt	3.086	0,7%	5.071	0,7%
I alt	455.314	100%	752.022	100%

Anm: Opgørelsen af antal besøgende er baseret på statistikcookies. En person kan derfor tælle flere gange i opgørelsen af antal besøgende, hvis personen fx anvender forskellige devices inden for den målte periode. 24 pct. af brugerne sagde nej til statistikcookies i 2022 og er derfor ikke medtaget i statistikken.

Det er vanskeligt at foretage en præcis økonomisk effektmåling af Virksomhedsguiden, bl.a. fordi størstedelen af trafikken ikke kan henføres til specifikke virksomheder.²² Det høje antal besøgende om året og en genbesøgsrate på ca. 30 procent indikerer dog en overordnet tilfredshed blandt brugerne.

2.4 Offentlig erhvervsfremme skal supplere og understøtte det private marked

Det offentlige erhvervsfremmesystem skal supplere det private marked, hvor det ikke fungerer optimalt samfundsmæssigt set. Erhvervshusene har som virksomhedernes knudepunkt i erhvervsfremmesystemet en kerneopgave i at henvise til det private marked, og eksisterende opgørelser viser, at erhvervshusene henviser en stor andel af virksomhederne, som de er i berøring med. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse støtter derudover en række indsatser og programmer, som indebærer, at SMV'erne får tilskud til at tilknytte en privat rådgiver til fx forretningsudvikling, eksport mv.

Ca. 70 pct. af de vejledte virksomheder i erhvervshusene henvises til yderligere rådgivning primært hos private rådgivere. Det seneste år, fra 2021-2022, er andelen af virksomheder, der bekræfter at have kontaktet en rådgiver efter anbefaling fra erhvervshusene, vokset fra 45 til 64 pct. Det viser en styrket sammenhæng mellem erhvervshusenes indsats, det private rådgivermarked og andre højtspecialiserede ydelser. Det indikerer også, at virksomhederne opfatter vejledningen og henvisningen som relevant og brugbar.

²² Der blev i 2022 registreret 455.877 besøgende på Virksomhedsguiden ved hjælp af statistik-cookies. Dertil er der ud fra samtykkeraten beregnet ca. 115.000 bruger, der har sagt nej til cookies.

Erhvervshusene forventer at lancere en fælles rådgiverplatform, der skal afløse en række databaser, der i dag tæller knap 5.000 aktive rådgivere. Der kommunikeres desuden løbende målrettet til private rådgivere via nyhedsbreve, som mere end 2.000 rådgivere abonnerer på, ligesom der afholdes lokale events målrettet rådgivere. I erhvervshusenes brugerevalueringssystem ses, at i alt 86 pct. af respondenterne i 2022 er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med den rådgivning, de har modtaget fra eksterne rådgivere efter henvisning fra et erhvervshus.

Der findes ikke en samlet opgørelse af brugen af private rådgivere i indsatser igangsat af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, men ca. 80 pct. af deltagerne i Virksomhedsprogrammet har modtaget en voucher til rådgivning hos en privat konsulent eller på anden vis modtaget rådgivning fra private konsulenter. Klyngeorganisationerne henviser også deltagervirksomhederne videre til andre relevante tilbud. I 2021 og første halvdel af 2022 er 11 pct. af deltagervirksomhederne henvist til private rådgivere, mens 12 pct. er henvist videre til private fonde.

Herudover arbejder Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse aktivt med at fremme samspillet med det private marked ved hjælp af kriterier og incitamenter i udvælgelsen af projekter, herunder krav om privat medfinansiering.

3. Opsamling af interessentinput

I det følgende samles tværgående op på den gennemførte dialog med de 38 centrale interessenter om deres perspektiver på, hvordan erhvervsfremmesystemet leverer på de fire centrale temaer:

- 1) Effektfulde indsatser tilrettelagt efter virksomhedernes behov,
- 2) Enkel og sammenhængende erhvervsfremmeindsats med større aktører og indsatser,
- 3) Øget kvalitet, tilgængelighed og ensartethed gennem digitalisering, og
- 4) Offentlig erhvervsfremme skal supplere og understøtte det private marked

Interessenterne har grundlæggende tilkendegivet opbakning til erhvervsfremmesystemet, og til at justering og optimering skal ske inden for de nuværende rammer. Interessenterne giver overvejende udtryk for, at erhvervsfremmereformen har skabt grundlaget for et enklere og mere værdiskabende erhvervsfremmesystem. De fremhæver generelt et behov for stabilitet i erhvervsfremmesystemets strukturer og aktørlandskab, så forenklingen og genkendeligheden fastholdes samtidig med, at bl.a. indhold, snitflader og samarbejde kan videreudvikles og optimeres.

3.1 Effektfulde indsatser tilrettelagt efter virksomhedernes behov

På tværs af interessenter tegner sig et billede af, at erhvervsfremmesystemets virkemidler grundlæggende opfattes som effektfulde og fokuserede på virksomhedernes behov.

Interessenterne giver udtryk for opbakning til erhvervsfremmesystemets indsatser og for, at erhvervsfremmeaktørerne siden reformen i højere grad end tidligere leverer relevante ydelser og skaber effekt for virksomhederne.

Effekt af erhvervsfremmeindsatserne

Der er på tværs af interessenterne en generel opfattelse af, at der er effekt af indsatserne i erhvervsfremmesystemet, og at der skabes værdi for SMV'erne og dansk økonomi. Der er samtidig en generel efterspørgsel efter yderligere og mere ensartet måling af erhvervsfremmeindsatsernes effekt i SMV'erne samt styrket kommunikation herom.

Specifikt efterlyses det af flere interessenter, at der skabes en større transparens om effekt- og værdiskabelsen i erhvervsfremmesystemet. Det drejer sig bl.a. om Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses udmøntninger og investeringer, hvor interessenterne udtrykker interesse i, at der følges mere systematisk op på effekten, og at effektdata bringes i

anvendelse i udviklingen af indsatsen, så de offentlige midler udnyttes effektivt og fx kan koncentreres om de stærkeste indsatser.

Enkelte interessenter efterspørger i forlængelse heraf et systematiseret og digitaliseret overblik over effekten af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser. Interessenterne har derudover fremhævet, at et sådant overblik kan fremme udbredelsen af indsatserne, da det kan øge kendskabet og tydeliggøre værdien af deltagelse i de forskellige erhvervsfremmetilbud for SMV'er.

Fleere interessenter efterspørger, at effektmålingerne og kommunikationen herom i højere grad forholder sig eksplicit til, hvilke målgrupper og virksomhedstyper der særligt skabes effekt for, så man på et databaseret grundlag kan kvalificere dialogen om fortsat strategisk udvikling af den offentlige erhvervsfremme.

Enkelte interessenter anbefaler, at man i højere grad stiller krav om kontant brugerbetaling i erhvervsfremmeindsatser i stedet for at give mulighed for timemedfinansiering. En egentlig brugerbetaling opleves som en måde at øge SMV'ernes engagement på, og som et tiltag der kan bidrage til højere kvalitet i indsatsen, da SMV'erne vil stille højere krav til fx den private rådgivning, der er modtaget støtte til.

Udbredelse af erhvervsfremmeindsatserne

Interessenternes input om udbredelse af erhvervsfremmeindsatserne kan grundlæggende inddeles i geografisk og målgrupperelateret udbredelse. Geografisk udbredelse omhandler systemets evne til at være relevant og tilgængelig for SMV'er i hele landet, mens målgrupperelateret udbredelse omhandler, hvorvidt systemet er tilstrækkeligt åbent for nye SMV'er, og om det formår at favne alle relevante brancher og virksomhedstyper i SMV-segmentet.

Interessenterne påpeger generelt, at systemet i betydelig grad formår at være tilgængeligt for SMV'erne i hele landet, også selvom der er færre og større erhvervsfremmeindsatser efter reformen. Det fremhæves dog samtidig af enkelte interessenter, at de store indsatser i højere grad bør være fleksible i forhold til lokale behov og efterspørgsler. Dialogen med interessenterne har ikke konkretiseret, hvilke specifikke typer af lokale behov der er tale om. Enkelte aktører fremhæver også, at det er vigtigt med et fortsat fokus på, at strukturfondsmidlerne også kommer landdistrikterne til gode, og at der kan være et potentiale i at styrke sammenhængen mellem indsatser finansieret med LAG-midler og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser.

Flere interessenter gør opmærksom på vigtigheden af, at erhvervsfremmeindsatsen løbende formår at involvere nye SMV'er, så erhvervsfremmemidlerne kommer et bredt og dynamisk udsnit af danske virksomheder til gode. Der tales i den forbindelse også om en risiko for, at midlerne i praksis koncentrerer om de SMV'er, som allerede navigerer i erhvervsfremmesystemet, og at der kan være høje barrierer for nye SMV'ers deltagelse i erhvervsfremmesystemet.

For at modvirke denne risiko peger flere interessenter på vigtigheden af en mere koordineret, opsøgende indsats fra bl.a. den lokale erhvervsservice, erhvervshusene og klyngerne for at få skabt opmærksomhed og interesse blandt virksomhederne for de mest relevante indsatser. Enkelte interessenter har nævnt gode erfaringer med, at erhvervshuse og klynger har besøgt virksomheder sammen for at kunne sammensætte og skræddersy tilbud ud fra den enkelte virksomheds konkrete behov, men det anerkendes samtidigt, at en sådan model er administrativt ressourcekrævende.

Enkelte interessenter har derudover efterspurgt et større fokus på industri- og produktionsvirksomheder i erhvervsfremmesystemet og givet udtryk for en opfattelse af at der i for høj grad fokuseres på potentielle vækstvirksomheder med henvisning til, at erhvervsfremmesystemet også skal være relevant for driftsvirksomheder og brancher med en stor andel af driftsvirksomheder.

Flere interessenter oplever et øget fokus på store virksomheders deltagelse i erhvervsfremmeindsatsen, fx i erhvervsfyrtårnene. De anerkender, at det kan være gavnligt for udviklingen af SMV'er at samarbejde med store virksomheder, men fremhæver også en bekymring for, at SMV'ernes udviklingsbehov og værdiskabelse nedprioriteres til fordel for fokus på de store virksomheder.

Fokus i erhvervsfremmeindsatserne

Interessenterne har generelt ytret bred opbakning til den nuværende emnemæssige prioritering i erhvervsfremmeindsatsen og bakker op om, at indsatsen har fokus på at imødekomme SMV'ernes omstillingsbehov (ESG, digitalisering mv.), iværksætter, innovationsbehov, kvalificeret arbejdskraft samt forretningsudvikling og internationalisering. Der er ligeledes bred opbakning til de centrale signaturindsatser i form af virksomhedsprogrammet, iværksætterprogrammet, klyngeorganisationer og erhvervsfyrtårne.

Flere interessenter har desuden givet eksempler på konkrete virkemidler og indsatsområder, som efter deres vurdering kan indgå tydeligere i erhvervsfremmesystemets tilbud til SMV'erne. Disse relaterer sig blandt andet til fremme af SMV'ers adgang til øvrig finansiering, fx i regi Horizon Europe, EU's Innovationsfond og innovationssystemet (Innovationsfonden, EUDP, MUDP mv.), anvendelse af kunstig intelligens, bedre overblik og

adgang ift. robotter og digitale teknologier i produktionsvirksomheder, demokratiske virksomheder, udvidelser af SMV:Vækstpilot samt bedre muligheder for at arbejde med kvalificeret arbejdskraft, herunder kompetenceudvikling, inklusion og tiltrækning af international arbejdskraft.

Der ytres derudover en bred efterspørgsel efter, at erhvervsfremmesystemet fortsat understøtter SMV'er ift. de større omstillingsdagsordner (fx digital og grøn omstilling), og at virksomhederne bistås med håndtering af nye krav til bæredygtighedsrapportering (bl.a. ESG-krav). Flere interessenter efterspørger derudover, at det globale udsyn i erhvervsfremmesystemet øges for at sikre, at danske virksomheder rustes til nye vækstmarkeder, geopolitiske ændringer, usikkerhed i forsyningskæder mv.

Administrative krav

På tværs af interessenterne tegner sig en gennemgående opfattelse af, at erhvervsfremmesystemet fortsat opleves som administrativt tungt for virksomhederne. Selvom flere interessenter også fremhæver, at der er sket forbedringer de seneste år, opleves de administrative byrder i særligt de strukturfondsfinansierede indsatser fortsat som betydelige. Det fremhæves, at det særligt rammer de mindste virksomheder, som har mindre kapacitet til at håndtere administrationen forbundet med deltagelse i erhvervsfremmeindsatser. Kritikken relaterer sig blandt andet til ansøgningsprocesser, dokumentationskrav samt sagsbehandlingstiden i forbindelse med udbetaling af tilskud til SMV'erne.

Ansøgningsprocesserne fremhæves generelt af interessenterne som tidskrævende og komplekse, og det nævnes, at det for SMV'erne kan være uklart, hvornår forskellige puljer åbner og lukker. Dette kan afholde SMV'er, herunder særligt de der ikke har erfaring med erhvervsfremmesystemet, fra at indgå i erhvervsfremmetilbuddene. Det fremhæves som positivt, at der er færre og mere koncentrerede ansøgningsrunder i erhvervsfremmesystemet, som er mere ensartede indholdsmæssigt, mens der dog også peges på, at forudsigeligheden i fokus mv. kan øges yderligere.

Dokumentationen af udgifter og projektindhold opleves som krævende for SMV'erne, og det nævnes, at SMV'erne bruger meget tid på at leve op til dokumentationskrav relateret til fx tidsforbrug i innovationsprojekter, markedsafsøgning ved tilskud til indkøb af konsulentbistand eller udstyr osv. Specifikt i forhold til dokumentation af markedsafsøgning bakker enkelte interessenter dog særligt op om nødvendigheden heraf, da markedsafsøgning og markedsdialog er et kvalitetssikrende tiltag, som bidrager til at sikre, at SMV'erne får tilknyttet kompetente og relevante rådgivere. Det bemærkes, at markedsafsøgning er påkrævet af støttemodtagere for at dokumentere, at der er udvist sparsomhed i anvendelsen af de offentlige midler samt for at leve op til bl.a. udbudsloven.

Når det gælder udbetaling af tilskud, peger interessenterne på den samlede proces med kontrol af udgifter hos projektrevisor/den centrale revisor for strukturfondene og Erhvervsstyrelsen som en markant barriere i forhold til, at midlerne kan udbetales hurtigt til SMV'er. Der ytres bredt blandt interessenterne en kritik af det likviditetsmæssige pres og dermed også den risiko, som deltagelse i erhvervsfremmeprojekter derfor kan udgøre for SMV'erne. Dette fordi erhvervsfremmeprojekternes tilskud først ydes til allerede afholdte udgifter og først, når disse er kontrolleret af både central revisor og Erhvervsstyrelsen. Særligt Virksomhedsprogrammet fremhæves grundet de relativt store beløb den enkelte SMV kan have udlæg for, og hvor der kan gå op til 9-12 måneder fra SMV'erne har afrapporteret, til de modtager udbetaling af tilskud. Flere interessenter peger på, at erhvervsindustriens operatører på Virksomhedsprogrammet kan tage en større del af risikoen forbundet med udbetalingerne af tilskud, og at der generelt bør være et fokus i det samlede erhvervsfremmesystem på, hvordan den likviditetsmæssige risiko mest hensigtsmæssigt fordeles, så den ikke primært placeres hos SMV'erne, hvilket er flere interessenter oplever i dag.

Flere interessenter gør opmærksom på, at i takt med at erhvervsfremmesystemet bevæger sig mod større og færre indsatser, fx signaturindsatser som erhvervsfyrtårnene, klyngeindsatsen, iværksætterprogrammet m.fl., så øges behovet for koordination og administration i de mere omfattende partnerskaber. Dette kan betyde, at en større andel af midlerne anvendes til aktiviteter, der ikke umiddelbart er synlige og direkte værdiskabende for SMV'erne, og der er interessenter, der peger på, at dette kan være anledning til at overveje, om indsatser kan blive for store til at være effektive.

Flere interessenter udtrykker forståelse for, at en del af de administrative krav stammer fra EU's strukturfonde, der finansierer hovedparten af indsatserne under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Flere interessenter påpeger også, at der er sket forenklinger, og særligt i regelsættet for strukturfondsperioden 2021-2027, som en lang række af interessenterne var inddraget i udarbejdelsen af. Generelt er der dog en væsentlig efterspørgsel på fortsatte administrative forenklinger relateret til dokumentationskrav og udbetaling af tilskud. Enkelte interessenter efterspørger i forlængelse heraf et større fokus fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på SMV'ernes brugerrejse og projektoperatørernes evne til at tilrettelægge de administrativt mest tilgængelige indsatser samt deres evne og villighed til at videreudbetale tilskud til SMV'erne.

3.2 Enkel og sammenhængende erhvervsfremmeindsats med større aktører og indsatser

På tværs af interessenter tegner sig et billede af, at erhvervsfremmesystemet efter reformen er blevet mere enkelt og sammenhængende end før, og at aktørerne

grundlæggende udfylder deres primære roller på hensigtsmæssig vis. Samtidig er der bredt blandt interessenterne opmærksomhed på, at der fortsat er snitfladeproblematikker i erhvervsfremmesystemet og risiko for overlap og knopskydning.

Aktører og arbejdsdelingen i erhvervsfremmesystemet

Interessenterne har en række forskellige perspektiver på aktørerne i erhvervsfremmesystemet samt på arbejdsdelingen og snitfladerne mellem aktørerne. Interessenterne fremhæver primært snitfladerne mellem kommunernes erhvervsservice, erhvervshuse og klyngeorganisationerne og peger på, at der er stor variation, hvor samarbejdet nogle steder fungerer godt og gnidningsfrit, mens det andre steder er mere vanskeligt. Flere interessenter foreslår, at der indsamles mere viden om erfaringer med forskellige samarbejdsmodeller og -former i relationerne mellem de nævnte aktørgrupper. Enkelte interessenter peger desuden på, at aktørerne i erhvervsfremmesystemet kan blive bedre til at række ud til erhvervsorganisationer mv. med henblik på samarbejde.

Kommunerne og lokal erhvervsservice

I forhold til kommunernes lokale erhvervsservice peger flere interessenter på, at denne kan være organiseret meget forskelligt fra kommune til kommune, og at det varierer, hvordan kommunerne prioriterer erhvervsservice. Dette afspejler bl.a. lokale politiske prioriteter og forskellige forudsætninger for erhvervslivet lokalt, men medfører også forskelle for virksomhederne i lokale tilbud og kan have betydning for deres øvrige efterspørgsel i erhvervsfremmesystemet. Flere interessenter fremhæver også, at det medvirker til oplevelser af overlap, især hvis den lokale erhvervsservice rummer tilbud af mere specialiseret og tematisk karakter.

Der er også interessenter, der peger på, at kommunerne og lokal erhvervsservice har et stort kendskab til de lokale virksomheder bl.a. på grund af nærhed og på grund af de myndighedsopgaver, der ligger hos kommunerne, fx lokalplanlægning, byggetilladelser og klimaplaner. Som følge herfra fremhæves det af flere, at den lokale erhvervsservice kan udfylde en vigtig rolle i forhold til at få virksomheder ind i erhvervsfremmesystemet og skabe netværk. Enkelte interessenter peger dog også på, at der mangler økonomi og incitamenter til dette arbejde i det samlede erhvervsfremmesystem.

En række interessenter peger desuden på det uhensigtsmæssige i, at der er kommuner, der tilbyder ydelser, som også tilbydes i erhvervshusene eller klyngeorganisationerne, og yder finansiering til aktører, som gennemfører aktiviteter, der i et eller andet omfang minder om ydelser i erhvervshuse og hos klyngeorganisationerne. Interessenterne peger på, at det kan udfordre arbejdsdelingen i lov om erhvervsfremme og skabe overlap og knopskydninger i erhvervsfremmesystemet. Der peges bl.a. på et behov for en tydeligere

formidling af, hvad der forstås med specialiseret vejledning, og hvad klyngeorganisationernes kerneopgave består i, så det bliver tydeligere, hvad der konkret varetages i erhvervshusene og klyngeorganisationerne, og dermed ikke skal varetages i kommunerne. Der er også interessenter, der peger på, at de steder, hvor der er et tæt samarbejde i form af fx fælles virksomhedsmøder, opleves der ikke samme grad af overlap i indsatserne.

Enkelte interessenter peger på, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi kan forankres bedre i kommunernes erhvervsudviklingsstrategier med henblik på at skabe sammenhæng i erhvervsfremmesystemet, ligesom der peges på, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i sin udmøntning af midler fortsat skal være opmærksomme på, om de projekter, der støttes, involverer de rette erhvervsfremmeaktører ifølge lov om erhvervsfremme.

Tværkommunale erhvervshuse

Flere interessenter giver udtryk for, at erhvervshusene med reformen er blevet mere professionelle organisationer med tilbud til både vækst- og driftsvirksomheder. Samtidig gives der udtryk for, at der er forskel på, hvordan de seks erhvervshuse udfylder deres rolle, herunder deres samarbejdsrelationer med andre erhvervsfremmeaktører og deres specialiserede vejledning til virksomhederne. Flere interessenter foreslår derfor mere tværgående videndeling mellem erhvervshusene med henblik på at lære af best practice.

Samtidig er der interessenter, der peger på vigtigheden af, at erhvervshusenes bestyrelser kan foretage lokale prioriteringer baseret på lokal efterspørgsel og erhvervsstrukturer og dermed tilpasse erhvervshusenes opgaveløsning til de lokale behov. I forhold til erhvervshusenes bestyrelses arbejde er der interessenter, der peger på, at bestyrelserne har en central rolle i forhold til at sikre lokal forankring af erhvervsfremmesystemet i kommuner og de fem kommunekontraktråd (KKR) samt i at være strategisk sparringspartner for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Her peger enkelte interessenter på et behov for at styrke den strategiske

Fakta

Erhvervshusene er selvstændige institutioner inden for den offentlige forvaltning, der:

- Fungerer som tværkommunale kompetencecentre, der samler specialiserede faglige kompetencer om virksomhedsdrift og -udvikling,
- Understøtter erhvervslivet og erhvervsudviklingen i hele Danmark ved at gøre specialiseret erhvervs-service tilgængeligt for alle virksomheder,
- Fungerer som fysiske knudepunkter for erhvervsfremme, herunder sikrer den decentrale indgang til højtspecialiserede ydelser i staten, og
- Bidrager til strategien fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, herunder i formuleringen af regionale kapitler for at underbygge den lokale forankring

Erhvervshusene modtager samlet en årlig basisbevilling på ca. 180 mio. kr.

dialog mellem erhvervshusenes bestyrelser og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og finde en form, hvor dialogen kan blive tættere og mere proaktiv.

Flere interessenter peger på, at erhvervshusene har en central funktion som knudepunkt for virksomhederne i erhvervsfremmesystemet, og at deres samarbejde med og henvisninger til andre aktører kan styrkes, fx til Trade Council, klyngeorganisationerne, videninstitutioner og destinationsselskaberne. Der er også enkelte interessenter, der giver udtryk for det uhensigtsmæssige i, at knudepunktsfunktionen opfattes bredere end virksomhedsrettet og medfører ekstra opgaver til erhvervshusene om fx leverancer af data til andre aktører.

I forhold til samarbejdet mellem erhvervshusene og Trade Council er der interessenter, der peger på, at der ikke er fulgt op på Udenrigsministeriets evaluering heraf, og at det er opfattelsen, at der bør være en mere samlet strategisk tilgang med gensidige forpligtelser i samarbejdet mellem erhvervshusene og Trade Council.

Der er også interessenter, der efterspørger større fokus på kvalificeret arbejdskraft, herunder sammenhæng mellem erhvervsfremmesystemet og uddannelses- og beskæftigelsessystemet. Enkelte interessenter peger desuden på, at konkrete indsatser som fx EDIH'erne (European Digital Innovation Hubs) har været en mulighed for samarbejde på tværs af bl.a. erhvervshuse og GTS-institutterne. I forhold til erhvervshusenes samarbejde med klyngeorganisationerne peger flere interessenter på uklare snitflader, hvilket især omhandler spørgsmålet om sammenhængen mellem de to aktørgruppers tilbud på innovationsområdet. Der peges blandt andet på uklarhed i forhold til den basale afklaring af innovationsbehov, vækst- og videntunge iværksættere samt mere innovationsmodne SMV'er i bredere forstand.

Flere interessenter peger på, at erhvervshusene i nogle tilfælde synes at være orienterede mod ny projektf finansiering fremfor deres kerneopgaver om specialiseret vejledning og knudepunktsfunktion for virksomheder.

Landsdækkende klyngeorganisationer

I forhold til klyngeorganisationer fremhæver interessenterne generelt, at konsolideringen af klyngeaktører har forenklet systemet markant set fra virksomhedernes perspektiv, at klyngestrukturen er inde i en positiv udvikling, og at der er taget store skridt op til og under udpegning af de nuværende klyngeorganisationerne i 2020. Samtidig er det dog en generel pointe blandt flere interessenter, at der fortsat er stor forskel på klyngeorganisationerne i praksis i forhold til aktivitetsudbuddet, evnen til at samle økosystemet, den

administrative kapacitet og den oplevede værdiskabelse for SMV'erne. Dette skaber en uhensigtsmæssig tvivl om, hvad en udpeget klyngeorganisation må, kan og skal i erhvervsfremmesystemet, og derfor øges risikoen for, at andre aktører ikke i tilstrækkelig grad samarbejder og koordinerer med klyngerne.

Der rejses i forlængelse heraf af flere interessenter en bekymring for, at nyopstartede eller nyligt konsoliderede klyngeorganisationer samt klyngeorganisationer fra mindre modne erhvervs- og teknologiområder risikerer kun at have en kort årrække til både at etablere sig som en velfungerende og kendt aktør i sit økosystem og i SMV-segmentet. Det pointeres derfor, at klyngeorganisationerne kan have udfordringer med at vise sit fulde værd i løbet af en fireårig udpegnings- og strategiperiode. Således peger flere interessenter på, at klyngeorganisationerne bør have længere tid til at folde hele deres værditilbud ud, inden strukturen kan evalueres tilbundsående.

I forlængelse heraf er der efterspørgsel efter større klarhed omkring, hvad der rent strategisk og effektmæssigt karakteriserer en succesfuld klyngeorganisation. Herunder foreslås etablering af kvantitative målsætninger for klyngerne, som samtidig har blik for, at disse aktørers primære virkemiddel – fremme og facilitering af samarbejde om innovation – typisk tager flere år for at kunne måles effektmæssigt på enkeltvirksomhedsniveau.

Det fremhæves af flere interessenter, at de midler, der udbydes fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse til klyngeindsatsen, fortrinsvist er egnede til konkrete innovationssamarbejder. Midlerne understøtter kun i begrænset omfang aktiviteter, der er forudsætningsskabende for senere innovation, som fx opbygning og professionalisering af klyngeorganisationen, samling af økosystemer, engagement af ikke-innovationsparate SMV'er mv. Disse aktiviteter vurderes af flere interessenter som centrale for, at klyngeorganisationerne lykkes med deres kerneopgaver. Problemstillingen er relevant for alle klyngeorganisationer, men særligt de mindre og nyopstartede klyngeorganisationer. Der efterspørges derfor en form for forudsætningsskabende basisbevilling til at styrke klyngeorganisationerne samtidig med, at flere finder det

Fakta

Klyngeorganisationerne er private organisationer, der

- Fungerer som neutrale samarbejdsplatforme, der har som kerneopgave at styrke SMV'ers produktivitet og konkurrenceevne ved at fremme og accelerere samarbejde om innovation, hvor viden og ressourcer bringes i spil på nye måder
- Understøtter at økosystemernes ressourcer – forskningsviden, teknologiudvikling, markeds-kendskab, innovationsrelateret kapital mv. – udnyttes mere effektivt og til gavn for både SMV'erne og samfundet
- Binder erhvervs- og innovationsfremmesystemerne sammen

De 13 udpegede klyngeorganisationer modtager årligt 160 mio. kr. i tilskud fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse til at løfte deres kerneopgave.

vigtigt, at klyngeorganisationernes evne til at rejse privat medfinansiering også fortsat videreudvikles.

Enkelte interessenter har derudover fremhævet, at kommunernes engagement og finansiering af klyngeorganisationerne på den ene side signalerer en positiv opbakning til den brede struktur, men på den anden side også kan udfordre ambitionen om en landsdækkende og effektiv klyngestruktur, hvis kommunale engagementer ledsages af tydeligt geografisk afgrænsede aktivitetskrav o.l. Det kan fx komme til udtryk fra kommunal side som en forventning om geografisk afgrænsede modydelser og aktiviteter for en på forhånd defineret gruppe SMV'er.

Enkelte interessenter peger på, at videninstitutionernes engagement i erhvervsfremmeindsatserne er mindre end tidligere, da videninstitutionerne typisk ikke længere er til-sagnsmodtagere på innovationsbevillinger under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, på samme måde, som de var under de regionale vækstfora. Efter reformen skal de i højere grad bidrage til SMV'ernes udvikling via involvering i især klyngeorganisationerne og erhvervsfyrtårnsindsatserne. Dette stiller store krav til primært klyngeorganisationernes evne til at være koordineret og vidende om videninstitutionernes muligheder og behov samt bygge bro til SMV'erne. De væsentligste fremhævede risici herved er, at det kan føre til, at færre SMV'er samarbejder med videninstitutioner, end der er potentiale og behov for, men også at videninstitutionerne kan opleve et behov for at igangsætte egne aktiviteter og dermed igangsætter aktiviteter parallelt og i konkurrence med klyngeorganisationerne.

En række interessenter gør derudover opmærksom på, at der til tider er uklarhed og udfordringer i forhold til klyngeorganisationernes rolle og adfærd. På den ene side modtager de væsentlig offentlig støtte til innovationsfremmende aktiviteter. På den anden side er de organiseret som private aktører, hvorfor de juridisk set – for egne midler – kan agere på private markeder i konkurrence med private rådgivere, fx ved at bistå SMV'erne omkring fundraising og skrivning af ansøgninger til offentlige tilskudspuljer. Denne dobbeltrolle skaber i nogle tilfælde tvivl blandt SMV'erne, klyngeorganisationernes samarbejdspartnere, private rådgivere og øvrige aktører i erhvervsfremmesystemet, som kan vanskeliggøre en stabil og optimal samarbejdsrelation med klyngeorganisationerne. Flere interessenter efterspørger i forlængelse heraf en rammebeskrivelse for de udpegede klyngeorganisationer, som skal skabe tydelighed om klyngeorganisationernes virke.

Andre aktører i erhvervsfremmesystemet

En enkelt interessent peger på behov for en mere entydig forankring af opgaven med tiltrækning af international arbejdskraft samt en mindre projektbaseret finansiering af opgaven.

En enkelt interessent peger på, at der ikke opleves at være væsentlige overlap til regionernes opgaver. Det opleves derudover, som væsentligt fortsat at sikre et godt samarbejde mellem regionerne og Erhvervsstyrelsen ved at koordinere og samtænke regionale systemer og indsatser med erhvervsfremmesystemet.

Programmer og indsatser

Generelt bakker interessenterne op om de større programmer og signaturindsatser under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, herunder Virksomhedsprogrammet, klyngeprogrammet og erhvervsfyrtårnene. Bl.a. pointeres det, at de større og længerevarende programmer skaber genkendelighed for virksomhederne og gør erhvervsfremmesystemet mere overskueligt.

Interessenterne giver også bredt set udtryk for opbakning til de større strukturelt forandrende programmer som fx klyngeindsatsen og erhvervsfyrtårnene, der fokuserer på den langsigtede erhvervsudvikling både lokalt og nationalt.

En række interessenter peger på behov for mere fleksibilitet i de større programmer, særligt Virksomhedsprogrammet. Flexibiliteten efterspørges både i form af behov for hurtig tilpasning til virksomhedernes behov i en omskiftelig verden, forskelligheder i SMV-segmentets behov og i forhold til mulighederne for at tilpasse programmerne til lokale forskelle i erhvervslivets vilkår og behov. Enkelte interessenter ønsker særskilte lokale puljer, der kan imødekomme virksomhedsbehov lokalt, men uden at komme med konkrete forslag til lokale indsatsområder. Størstedelen af interessenter peger på, at sammenhæng og overskuelighed set fra SMV'ernes perspektiv er afgørende elementer at fastholde, og at det derfor er vigtigt, at der ikke bliver for mange forskellige programmer og støtteordninger.

I forhold til erhvervsfyrtårne efterspørger flere interessenter opmærksomhed på, at erhvervsfyrtårnene i højere grad bør udfolde sig nationalt og involvere virksomheder og aktører fra hele landet samt have fokus på potentialet for erhvervsudvikling og internationalt udsyn.

Flere interessenter påpeger, at der i opstartsfasen af erhvervsfyrtårnsindsatserne har været uklarhed om erhvervsfyrtårnenes funktion i erhvervsfremmesystemet. Den uklarhed har fx udfordret rollefordelingen og samarbejdsrelationen mellem klyngeorganisationer og erhvervsfyrtårne samt svækket øvrige aktørers mulighed for at skabe samspil og synergier med erhvervsfyrtårnene.

Enkelte interessenter har desuden konkret efterspurgt en tættere koordinering mellem erhvervsfyrtårnene og Innovationsfondens Innomissions. Det efterspørges desuden af

flere interessenter, at der kommunikeres mere aktivt om lignende mere varige tiltag i fremtiden, så de ikke bliver misforstået som en knopskydning i systemet.

Flere interessenter efterspørger i forlængelse heraf en tydeligere koordination i udtænkningen og implementeringen af de varige tiltag frem for, at koordinationsopgaven overvejende pålægges ansøgere og erhvervsfremmeaktørerne indirekte alene gennem konkurrenceudsættelse af midler. Disse pointer relaterer sig også til Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO) og Udvalget for Bæredygtig Byudvikling. Enkelte interessenter giver også udtryk for gerne at ville inddrages eller høres i forbindelse med udvikling af den type indsatser.

Blandt interessenterne ytres der generel opbakning til indsatserne inden for iværksætteri, der opleves som relevante og værdiskabende. Iværksætterfremme fremhæves dog af flere interessenter som et vanskeligt område at koordinere og holde relevant, da iværksætternes forudsætninger for succes er særligt omskiftelige samt, at der er mange vel fungerende private iværksætterinitiativer, som den offentlige erhvervsfremme ikke må overlapse eller konkurrere med. Interessenterne efterspørger derfor mere løbende fokus på koordination og justering af de store iværksætterprogrammer, så der løbende sikres optimal komplementaritet med eksisterende iværksættertiltag og tilpasning til iværksætternes aktuelle efterspørgsel.

En enkelt interessent har efterspurgt, at iværksætterindsatserne i tillæg til et fokus på kønsdiversitet også i videre omfang evner at involvere ordblinde eller neurodivergente iværksættere, da disse fylder forholdsmæssigt meget blandt iværksættere og ofte har vanskeligt ved at tilgå de eksisterende iværksætterydelser.

3.3 Øget kvalitet, tilgængelighed og ensartethed gennem digitalisering

På tværs af interessenter tegner der sig et billede af overordnet tilfredshed med udviklingen inden for digitalisering af erhvervsfremmesystemet.

Virksomhedsguiden fremhæves som et godt værktøj for både virksomheder og for fx forretningsudviklere og virksomhedskonsulenter i erhvervsfremmeindsatsen samt private rådgivere. Interessenterne peger på, at Virksomhedsguiden giver god adgang til ensartet information, og at det er en styrke, at informationen er kvalitetssikret af relevante myndigheder.

En række interessenter peger imidlertid på, at kendskabet til Virksomhedsguiden ikke er stort nok blandt SMV'er, og at vejledningen derfor ikke når så bredt ud som ønsket.

Enkelte interessenter peger på et behov for særligt at få formidlet Virksomhedsguiden til de virksomheder, der har en lav digital kapacitet og erfaring.

Enkelte interessenter fremhæver, at den digitale vejledning ikke kan stå alene, men skal suppleres af personlig vejledning, og at der er virksomheder, som har et meget lavt digitaliseringsniveau og derfor ikke nås via digital vejledning.

Flere interessenter peger desuden på, at de ikke oplever, at virksomhederne finder deres tilbud via Virksomhedsguiden, men via andre kanaler, fx egne nyhedsbreve mv., bl.a. fordi Virksomhedsguidens kategoriseringer og søgefunktioner virker for generiske til, at virksomhederne finder dem relevante.

Forskellige interessenter peger desuden på en række temaer, hvor de finder, at information og vejledning på Virksomhedsguiden kan styrkes. Der peges bl.a. på digital omstilling, diversitet, ESG, international arbejdskraft, demokratiske virksomheder, videreudvikling af overblik over test- og demonstrationsfaciliteter, overblik over individuelt modtaget de minimis-støtte og overblik over kommende puljer rettet mod virksomheder. Ligeledes peger nogle interessenter på, at Virksomhedsguiden kan have bedre blik for brancher og virksomhedsstørrelser, når informationen formidles. Enkelte interessenter peger på, at Virksomhedsguiden kunne udvides med mulighed for online vejledningsmøder.

Enkelte interessenter peger på muligheden for at styrke anvendelsen af nye teknologiske løsninger i den digitale vejledning af virksomheder med henblik på at skræddersy information og erhvervsfremmetilbud til den enkelte virksomheds specifikke behov. Dette som supplement til bl.a. Virksomhedsguidens mere generiske informationsmateriale og med henblik på at nå flere virksomheder med vejledning og tilbud.

Enkelte interessenter peger på, at der mangler viden om, hvorvidt den digitale erhvervsfremmeplatform har den forventede og tiltænkte effekt for virksomhederne.

Data

En række interessenter peger på, at delingen af relevante data kan styrkes med henblik på at få mest mulig effekt og skabe sammenhængende brugeroplevelser for og målrettede tilbud til virksomhederne. Det gælder både data fra den digitale erhvervsfremmeplatform og mellem aktørerne i erhvervsfremmesystemet, fx fra CRM-systemer. I den forbindelse fremhæves, at der er behov for, at aktørerne indhenter samtykke fra virksomhederne, hvis data skal deles mellem aktørerne, fx på tværs af erhvervshuse, lokal erhvervs-service og erhvervsfremmeplatformen.

Flere interessenter peger også på behovet for at forbedre og forenkle de it-systemer, herunder ProjektRapporteringsVærktøjet (PRV), der anvendes til administration og afrapportering af tilskud under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

3.4 Offentlig erhvervsfremme skal supplere og understøtte det private marked

På tværs af interessenter tegner der sig overordnet et billede af, at den offentlige erhvervsfremme grundlæggende supplerer det private marked, og at erhvervsfremmesystemet med reformen er blevet bedre til at engagere private rådgivere. Flere interessenter peger i forlængelse heraf på, at det er vigtigt, at der fortsat løbende er opmærksomhed på, at erhvervsfremmeaktørerne, herunder særligt erhvervshuse og klyngeorganisationer, ikke udfører opgaver, som det private marked kan løse.

Som ovenfor nævnt er det for klyngeorganisationerne specifikt fremhævet, at der i praksis kan være tvivl om, hvornår klyngerne agerer ud fra deres offentlige midler og intentionerne bag deres udpegning, og hvornår de agerer som privat aktør, som er afhængig af at hverve betalende medlemmer. Dette giver uklarhed omkring klyngeorganisationernes ageren i forskellige kontekster, hvilket af flere interessenter er fremhævet som en udfordring for at have en varig og stabil samarbejdsrelation med klyngeorganisationerne.

En række interessenter peger på, at Virksomhedsprogrammet og vouchers generelt har skabt bedre sammenhæng mellem erhvervsfremmesystemet og private rådgivere. Flere interessenter nævner desuden eksempler på, at erhvervsfremmesystemets rådgiverfokuserede indsatser har været med til at opdyrke lokale, private rådgivermarkeder. Andre interessenter peger dog på, at der er behov for, at erhvervshusene igen får øget fokus på den specialiserede vejledning i stedet for fokus på særlige programmer og tilskud til virksomhederne, som har fyldt ekstraordinært meget i erhvervshusene i forbindelse med udmøntningen af ekstra midler til at understøtte SMV'erne under COVID-19-pandemien.

En række interessenter efterspørger en tydeligere og mere stringent tilgang til at vurdere og sikre kvaliteten i de ydelser, der leveres af private rådgivere. Dertil er der også ønske om en bedre understøttelse af virksomhederne i at vælge den mest relevante og kompetente rådgiver til at bistå dem i deres udvikling, fx via rådgiverdatabaser, anmeldelser af rådgivere mv. Enkelte interessenter peger på, at det også er vigtigt med yderligere transparens i, hvordan erhvervsfremmesystemet henviser til private rådgivere.

En enkelt interessent påpegede, at Virksomhedsguiden gik for vidt i forhold til det private marked, når vejledningen ikke alene havde til formål at skabe overblik over regler og love, men også vejledte i, hvordan virksomheden nemt kan håndtere kravene fra det offentlige.

4. Sammenfatning og mulige justeringer i erhvervsfremmesystemet

Evalueringen tegner overordnet et billede af, at erhvervsfremmesystemet grundlæggende nyder opbakning fra interessenterne og leverer på de fire temaer: 1) Effektfulde indsatsler tilrettelagt efter virksomhedernes behov, 2) Enkel og sammenhængende erhvervsfremmeindsats med større aktører og indsatsler, 3) Øget kvalitet, tilgængelighed og ensartethed gennem digitalisering og 4) Offentlig erhvervsfremme skal supplere og understøtte det private marked. Det gælder på tværs af dialogen med interessenterne og understøttes af erfaringer og viden fra de eksisterende målinger og analyser.

Evalueringen peger på, at Danmark grundlæggende har et velfungerende erhvervsfremmesystem, der skaber effekt for de virksomheder, der deltager i både de brede og mere specialiserede indsatsler målrettet virksomhedernes vækst og udvikling.

Evalueringen understøtter ligeledes, at erhvervsfremmesystemet siden reformen i 2018 har undergået en positiv udvikling hen mod øget forenkling og professionalisering samt mere overskuelighed og kvalitet for virksomhederne. Erhvervsfremmesystemet har vist sig robust og effektivt til udrulning af erhvervsrettede tiltag, fx i forbindelse med COVID-19-krisen, og egnet til at understøtte udmøntning af nye erhvervspolitiske tiltag, fx udvikling af erhvervsmæssige styrkepositioner. Der tegner sig også et billede af, at erhvervsfremmesystemet gennem digitalisering har øget tilgængeligheden af ensartede tilbud af høj kvalitet. Ligeledes viser evalueringen, at de offentlige erhvervsfremmetilbud supplerer og henviser til det private marked. Samlet viser evalueringen således, at hensigterne bag reformen er godt i gang med at materialisere sig på tværs af aktører og indsatsler.

Evalueringen peger også på en række muligheder for at udvikle og optimere erhvervsfremmeindsatsen. Blandt andet er der en tydelig efterspørgsel på yderligere fokus på effektivisering og effektmåling med henblik på fortsat udvikling af både analoge og digitale indsatsler. Evalueringen viser også behov for fortsat dialog om udvikling og effekt af erhvervsfremmesystemet både på strategisk niveau mellem bl.a. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og erhvervshusenes bestyrelser og mellem de forskellige erhvervsfremmeaktører for at udbrede viden og best practice.

Interessentdialogen har derudover tydeliggjort en klar efterspørgsel efter yderligere forenkling af de administrative rammer, som af mange interessenter fortsat opleves som administrativt bebyrdende og likviditetsmæssigt udfordrende for operatører og SMV'er. EU-midlerne er fremhævet i særlig grad af interessenterne, da de udgør størstedelen af de bevilgede tilskud under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Der efterspørges

specifikt forenkling af dokumentation af udgifter og projektindhold, som i dag er komplekse og tidskrævende for SMV'erne at forstå og overholde, ligesom der efterspørges hurtigere udbetalinger og større forudsigelighed for SMV'erne om udbetaling af midler.

Derudover tegner evalueringen et billede af, at der fortsat er relativt stor variation i forenklingsgrad og brugernes oplevelse af sammenhæng i erhvervsfremmesystemet. Samtidig efterspørges fortsat fokus på udbredelse af erhvervsfremmesystemets tilbud både geografisk og i forhold til, hvilke virksomheder erhvervsfremmetilbuddene når ud til.

Interessentdialogen tegner på enkelte områder et billede, som ikke finder støtte i data om erhvervsfremmesystemet, men som understreger behovet for at udbrede viden om erhvervsfremmesystemet. Blandt andet giver flere interessenter udtryk for usikkerhed i forhold til, om erhvervsfremmesystemets udbredelse er tilstrækkelig, herunder blandt andet geografisk, branchespecifikt og i forhold til virksomhedstype. Data viser dog, at erhvervsfremmesystemet når bredt ud i hele landet, herunder landdistriktskommuner, og at små virksomheder er overrepræsenterede som modtagere af erhvervsfremmesystemets ydelser. I forhold til repræsentationen af forskellige brancher ses en tendens til overrepræsentation af brancherne handel og industri i erhvervsfremmesystemet. Yderligere er der interessenter, der har givet udtryk for tvivl om, hvorvidt Virksomhedsguiden bliver brugt af målgruppen. Data viser, at Erhvervsfremmeplatformens, herunder Virksomhedsguidens, ydelser alene i 2022 blev vist mere end 1,3 mio. gange for over 500.000 besøgende, og at en tredjedel af danske virksomheder kender og har besøgt Virksomhedsguiden. Interessentdialogen indikerer derudover, at der kan være udfordringer i indsats, der indebærer tilskud til privat rådgivning, og at det her opleves, at det ikke altid er den mest relevante eller kompetente rådgiver, der udvælges af SMV'en. Dette nuanceres dog af data, som viser, at 86 pct. af virksomhederne, der har modtaget ekstern rådgivning efter viderehenvielse fra et erhvervshus, er enten meget tilfredse eller tilfredse med den leverede rådgivning.

Interessentdialogen har desuden tegnet et billede af forskellige forhold og idéer, der vil kunne tages i betragtning i forbindelse med udvikling af den generelle erhvervspolitik og erhvervsfremmesystemet, men som vurderes at falde uden for rammerne af denne evaluering. Det drejer sig fx om forslag til udvikling af erhvervmæssige styrkepositioner både lokalt, nationalt og internationalt.

Nedenstående forslag vurderes at kunne bidrage til at udvikle og optimere erhvervsfremmeindsatsen inden for den nuværende lovgivning og organisering. Forslagene vil kunne implementeres i den nye strategi for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse 2024-2027, den nye rammeaftale om erhvervshusene 2024-2027, videreudviklingen af Virksomhedsguiden og det løbende arbejde med administrative forenklinger. For flere af forslagene

kræver det dog, at de kan aftales mellem de relevante parter, herunder erhvervsministeren, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, relevante ministerier og KL.

4.1 Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses erhvervsfremmestrategi 2024-2027

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi sætter rammerne for decentral erhvervsfremme i Danmark. Strategien aftales med erhvervsministeren.

- **Udvidet brug af effektmålinger og større transparens om værdiskabelse**
Interessenterne efterspørger udvidet brug af effektmålinger af erhvervsfremmeindsatsen og tydeligere kommunikation fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse herom, så det bliver tydeligere, hvordan og for hvem systemet skaber værdi, herunder om der involveres nok nye SMV'er, og om indsatserne favner SMV'er i hele landet og alle delmålgrupper i SMV-segmentet. Der måles og ses allerede positive effekter af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser, men dette arbejde har potentiale og behov for at blive udviklet yderligere, fx via den kommende erhvervsfremmestrategi 2024-2027.
- **Tydeligere beskrivelse af arbejdsdeling og snitflader i erhvervsfremmesystemet**
Interessenterne efterspørger større tydelighed om erhvervsfremmesystemet, dets aktører og virksomhedstilbud samt større fokus på SMV'ernes brugerrejse, så det bliver mere overskueligt for SMV'erne at navigere og få mest mulig værdi ud af erhvervsfremmesystemet. Efterspørgslen relaterer sig særligt til forskellene og snitfladerne mellem erhvervshusene, erhvervsfyrtårnene og klyngeorganisationerne, og at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, fx via sin kommende erhvervsfremmestrategi, er tydelige om, hvordan bestyrelsen vil arbejde med eksekveringskæden i sine indsatser.
- **Øget samtænkning med nationale erhvervspolitiske tiltag**
Interessenterne efterspørger, at erhvervsfremmesystemet og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses indsatser i højere grad samtænkes og koordineres med øvrige nationale erhvervspolitiske tiltag og innovationsfremmesystemet. Dette er særligt relevant for erhvervsfyrtårnene og klyngeorganisationerne, hvor flere interessenter giver udtryk for en opfattelse af overlap med fx Innovationsfondens Innomissions.
- **Rammebeskrivelse for klyngeorganisationer og justeret klyngefinansiering**
Flere interessenter efterspørger, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kommunikerer en klarere rammebeskrivelse for de udpegede klyngeorganisationer, deres aktiviteter og deres kerneopgave. Dette skal gøre det lettere for SMV'erne og øvrige

aktører at engagere sig i klyngerne, fastholde den forenkede klyngestruktur samt reducere risikoen for, at klyngeorganisationerne udbyder offentligt finansierede aktiviteter, der konkurrerer med fx private rådgivere. Flere interessenter efterspørger derudover, at der udbydes finansiering til klyngernes arbejde med at samle økosystemer, opdyrke nye SMV'er mv. Disse efterspørgsler kan indarbejdes i den kommende erhvervsfremmestrategi samt annonceringen af klyngemidler for udpegningsperioden 2025-2028.

- **Landsdækkende indsatser skal møde lokale virksomhedsbehov**

Der er generelt opbakning til større og landsdækkende indsatser, men flere efterspørger øget indholdsmæssig fleksibilitet, så indsatserne kan tilpasses fx særlige lokale behov, nye megatrends mv. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan derfor indtage en mere proaktiv og opdyrkende rolle over for nye investeringsmuligheder, fx ved at styrke den strategiske dialog med erhvervshusenes bestyrelser om både Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses årlige investeringsplaner og justeringer i signaturindsatser. Signaturindsatserne har et stort potentiale for i højere grad fremover at understøtte effektskabelse i hele landet og indfrielse af erhvervsmæssige ambitioner i de enkelte landsdele, herunder også i relation til strategiens regionale kapitler.

- **Større fokus på SMV'ernes brugerrejse og værdiskabelse i udmøntninger**

Flere interessenter efterspørger, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i sine annonceringer stiller større og tydeligere krav til ansøgerne på en række strategiske nøglepunkter. Dette relaterer sig bl.a. til indsatsernes evne til at understøtte og fremme erhvervsfremmesystemets enkle struktur og værdiskabelse over for SMV'erne. Der kan derfor i annonceringer i højere grad fokuseres på at belønne projekter og operatører for at tage større ansvar for brugerrejsen, og tilrettelægge indsatser der er enkle og administrativt lette for SMV'erne og så lidt likviditetskrævende som muligt.

4.2 Rammeaftalen for erhvervshusene 2024-2027

Rammeaftalen for erhvervshusene beskriver opgaver og målsætninger for erhvervshusene og indgås mellem Erhvervsministeriet og KL.

- **Udbredelse af erhvervshusenes tilbud**

Interessenterne efterspørger generelt fokus på udbredelse af erhvervsfremmesystemets tilbud. Samtidig viser data, at kendskabet til erhvervshusene samlet set er stagnerende. Der kan derfor i rammeaftalen indarbejdes styrkede krav til virksomheders kendskab til erhvervshusene, og det kan i den forbindelse overvejes, om der for nogle typer af virksomheder skal fastsættes kendskabsmål, og for andre skal fastsættes volumenmål med henblik på at fremme størst mulig udbredelse af erhvervshusenes

tilbud til de relevante målgrupper. Der kan tillige tilskyndes til et stærkere samarbejde mellem erhvervshusene om fælles kommunikationsindsatser.

- **Tydeliggørelse af erhvervshusenes bestyrelses ansvar og muligheder**

Flere interessenter efterspørger lokal forankring af erhvervsfremmeindsatserne, og det kan derfor tydeliggøres i rammeaftalen, hvad erhvervshusenes bestyrelses ansvar er, og at bestyrelserne har muligheder for lokalt at tilpasse erhvervshusenes opgaveløsning. I den forbindelse kan erhvervshusenes handlemuligheder i forhold til at bidrage til hurtigere udbetalinger til virksomhederne også inddrages ved at indarbejde, at erhvervshusenes bestyrelser aktivt skal tage stilling til deres risikoprofil i forbindelse med operatørrollen.

- **Fokus på ESG og iværksætteri i erhvervshusenes opgaveløsning**

Bredt blandt interessenterne fremhæves vigtigheden af fokus på bl.a. iværksætteri og ESG i erhvervsfremmesystemet, og det kan derfor fremhæves i rammeaftalen, at erhvervshusene skal have særligt fokus på at bistå SMV'er med omstilling til nye ESG-krav, og hvad erhvervshusenes rolle er inden for iværksætteri. Der kan desuden opstilles konkrete målsætninger for erhvervshusenes arbejde med ESG og iværksætteri.

- **Præcisering af indholdet i specialiseret vejledning**

Blandt flere interessenter efterspørges en tydeligere beskrivelse af indholdet i specialiseret vejledning, ligesom flere interessenter påpeger, at der nogle steder er overlap mellem erhvervsfremmeaktørernes opgaveløsning, og at det er vigtigt med løbende opmærksomhed på, at erhvervshusene ikke udfører opgaver, som det private marked kan løse. Det kan på den baggrund præciseres, hvad der forstås ved specialiseret vejledning, som erhvervshusene skal varetage.

- **Præcisering af erhvervshusenes knudepunktsfunktion og samarbejde med andre aktører**

Flere interessenter peger på, at erhvervshusene har en central funktion som knudepunkt, og data viser, at ca. 70 pct. af de vejledte virksomheder henvises til yderligere rådgivning. Samtidig er der interessenter, der giver udtryk for, at knudepunktsfunktionen opfattes bredere end virksomhedsrettet og medfører flere opgaver for erhvervshusene, der fjerner fokus fra kerneopgaven. Det kan i forlængelse heraf præciseres, at erhvervshusenes knudepunktsfunktion er virksomhedsrettet, ligesom erhvervshusenes samarbejde med andre aktører kan præciseres.

- **Ny model for samarbejde mellem erhvervshusene og Trade Council**

Enkelte interessenter giver udtryk for en opfattelse af, at samarbejdet mellem

erhvervshusene og Trade Council ikke er tilfredsstillende. Sammenholdt med også Trade Councils erfaringer med indstationeringer i erhvervshusene kan modellen for samarbejdet videreudvikles, så der gives bedre forudsætninger for at efterleve intentionen om at gøre Trade Councils ydelser tilgængelige i hele Danmark gennem en stærk fælles internationaliseringsindsats med erhvervshusene. Modellen kan reflekteres i rammeaftalen.

- **Styrket sammenhæng mellem erhvervsfremme-, uddannelses- og beskæftigelsesystemet**

Flere interessenter ønsker bedre sammenhæng mellem erhvervsfremmesystemet og arbejdet med at tilvejebringe kvalificeret arbejdskraft. På den baggrund kan det indarbejdes i rammeaftalen, at erhvervshusene og de lokale arbejdsmarkedskontorer skal udvikle lokale modeller for at understøtte hinandens arbejde, som kan aftales i lokale samarbejdsaftaler.

4.3 Erhvervsfremmeplatformen, herunder Virksomhedsguiden

Erhvervsfremmeplatformen, herunder Virksomhedsguiden, udvikles løbende af Erhvervsstyrelsen i dialog med myndigheder, erhvervsfremmeaktører, brancheorganisationer og andre relevante parter.

- **Øget udbredelse af Virksomhedsguiden blandt målgruppen**

Flere interessenter peger på, at kendskabet til Virksomhedsguiden ikke er stort nok. Samtidig viser data og en større brugerundersøgelse, at mange virksomheder benytter Virksomhedsguiden, også selvom de ikke nødvendigvis ved, at det er Virksomhedsguiden, de benytter. På den baggrund kan iværksættes styrket branding- og markedsføringsindsats. Det kan blandt andet understøttes gennem samarbejder med fx erhvervsorganisationer mv. om udbredelse af Virksomhedsguiden.

- **Forbedret navigationen på Virksomhedsguiden**

Mere end 200 udbydere lægger løbende erhvervsfremmetilbud til virksomheder ind på Virksomhedsguiden. Flere interessenter peger dog på, at virksomhederne ikke i særlig høj udstrækning finder de relevante tilbud i erhvervsfremmesystemet via Virksomhedsguiden. Navigationen på Virksomhedsguiden kan forbedres for i højere udstrækning at understøtte virksomhedernes brugerrejser til erhvervsfremmesystemets forskellige tilbud.

- **Tilpasning af indhold på erhvervsfremmeplatformen, bl.a. til individuelle behov**
Interessenterne har forskellige ønsker til tematisk indhold på Virksomhedsguiden, og data indikerer løbende, hvilke typer af indhold virksomhederne besøger på Virksomhedsguiden. På baggrund af ønsker til udbud og data om efterspørgsel vil vejledningen løbende blive tilpasset. Det gælder blandt andet inden for områder med høj aktualitet og stor betydning (fx ESG-krav). Den digitale vejledning skal både kunne anvendes direkte af virksomheder og som led i personlig vejledning af virksomhederne hos private rådgivere, lokal erhvervsservice, erhvervshuse mv. Samtidig kan indhold og funktioner personaliseres blandt andet med øget anvendelse af machine learning.
- **Datadrevet erhvervsfremme**
En række interessenter peger på, at anvendelsen af data kan styrkes med henblik på at få mest mulig effekt for virksomhederne, og der er ønsker om bedre overblik for virksomhederne over modtagne tilskud. På den baggrund kan funktioner rettet mod erhvervsfremmesystemets aktører videreudvikles for at øge datadrevet erhvervsfremme, og det kan tilstræbes, under hensyntagen til reglerne om behandling af personoplysninger, at øge datadelingen på tværs af aktører for at skabe overblik og bedre administrativ sammenhæng for virksomhederne. Mulighederne for at få overblik over modtagne tilskud og eventuel udvikling af et de minimis statsstøtte-overblik for SMV'er kan desuden undersøges.
- **Effektmåling af digitale tilbud**
Der efterspørges blandt enkelte interessenter større viden om effekten af digital erhvervsfremme for virksomhederne. Data viser, at Erhvervsfremmeplatformen i 2022 havde mere end 1,3 mio. sidevisninger og blev besøgt af mere end 500.000 besøgende, heraf besøgte en tredjedel Erhvervsfremmeplatformen flere gange. En tredjedel af danske virksomheder har i en større undersøgelse tilkendegivet, at de kender og har besøgt Virksomhedsguiden. Erhvervsstyrelsen monitorerer anvendelsen af Erhvervsfremmeplatformen, herunder Virksomhedsguiden, og med henblik på at øge kendskabet til virksomhedernes anvendelse af Erhvervsfremmeplatformen kan der årligt udgives en rapport med nøgletal for digital erhvervsfremme.

4.4 Videre arbejde med administrative lettelser

- **Hurtigere udbetaling af EU-midler og mindre likviditetspres på SMV'erne**
Interessenterne har problematiseret det likviditetspres og den økonomiske uforudsigelighed, som strukturfondsfinansierede erhvervsfremmeprojekter kan medføre for SMV'erne, og efterspørger hurtigere udbetalinger. Interessenterne har særligt problematiseret deltagelse i Virksomhedsprogrammet, hvor der er set eksempler på, at

SMV'er venter op til 12 måneder på at få refunderet udgifter til fx privat rådgivning. Erhvervsstyrelsen kan gå i dialog med operatører, herunder erhvervshusene, om initiativer, som på kort sigt kan forkorte udbetalingstiden og skabe forudsigelighed for SMV'erne, bl.a. ved at udnytte de nye muligheder for 'Straksudbetalinger' i forbindelse med projekter bevilget under strukturfondsperioden 2021-2027. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan derudover i sine annonceringer fremover overveje i højere grad at belønne ansøgninger med blik for brugerrejsen og SMV'ernes likviditet samt monitorere erhvervsfremmeprojekternes operatører og deres evne til at videreudbetale støtte til SMV'erne.

- **Styrket brugerrejse i erhvervsfremmesystemet**

Interessenterne efterspørger, at erhvervsfremmeindsatserne i endnu højere grad har virksomhedernes behov i centrum, og at SMV'ernes rejse gennem erhvervsfremmeindsatserne, herunder fx omkring ansøgningsprocesser, dokumentation af udgifter og indhold mv., bliver analyseret og optimeret. Derfor kan der foretages analyse af brugerrejser og tilfredshedsmålinger blandt SMV'erne for at kunne identificere og analysere best practice, flaskehalse, administrative byrder mv., så erhvervsfremmesystemet løbende kan videreudvikles og optimeres for SMV'erne.

- **Enklere og mere effektiv kontrol af strukturfondsprojekter**

Interessenterne efterspørger en enklere og mere effektiv kontrol af strukturfondsprojekter, da strukturfondsreglerne og kontrollen med strukturfondsfinansierede projekter opleves som meget omfattende. Det bemærkes, at der i 2022-2023 i tæt dialog med en række kerneinteressenter er gennemført en betydelig forenkling i kontrolsetupet for strukturfondene i Danmark fremadrettet. Justeringen er muliggjort af, at de danske strukturfondsprojekter i de senere år har præsteret en meget lav administrativ fejlrate. Den forenkede kontrol kommer erhvervsfremmeprojekter til gavn for første gang i løbet af efteråret 2023. Der vurderes dog at være brug for yderligere administrative lettelser på både kort og længere sigt. Der kan derfor igangsættes et servicetjek af de nuværende regler for strukturfondsprojekter og et nabolandstjek for at indhente internationale erfaringer med strukturfondsmidler i sammenlignelige lande. På den længere bane kan der i EU-regi arbejdes for at administrative forenklinger indtænkes i rammerne for 2028-2034-strukturfondsprogramperioden.

Bilag 1

Overzicht over interessenter som har deltaget i dialogmøder med Erhvervsstyrelsen i forbindelse med evalueringen af erhvervsfremmesystemet 2023:

Akademikerne	Erhvervshus Nordjylland
CenSec	Erhvervshus Sjælland
CLEAN	Erhvervshus Sydjylland
CO-industri	FH
COPCAP	Finans Danmark
Copenhagen Fintech	Food & Bio Cluster Denmark
Danish Life Science Cluster	Forsikring & Pension
Danish Sound Cluster	GTS-foreningen
Dansk Erhverv	HORESTA
Dansk Erhvervsfremme	KL
Dansk Industri	Landbrug & Fødevarer
Danske Iværksættere	Landdistrikternes Fællesråd
Danske Regioner	Lifestyle & Design Cluster
Danske Universiteter	MADE
DigitalLead	Odense Robotics
Energy Cluster Denmark	SMV Danmark
Erhvervshus Fyn	Tekniq
Erhvervshus Hovedstaden	Vision Denmark
Erhvervshus Midtjylland	We Build Denmark

Bilag 2

Oversigt over anvendte datakilder i evalueringen af erhvervsfremmesystemet:

[Status for erhvervshusenes målopfyldelse 2021 \(pdf\)](#)

[Status for erhvervshusenes målopfyldelse 2022 \(pdf\)](#)

Erhvervshusenes CRM-system mhp. deskriptiv statistik

[Bilag 3.2.1. Status på bestyrelsens nuværende portefølje \(pdf\)](#)

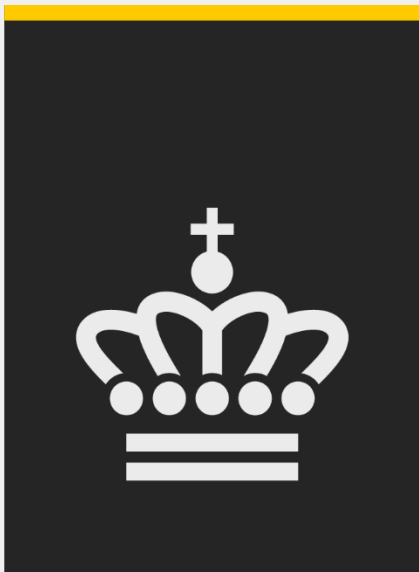
[Effektmåling af indsatser støttet af EU's Regionalfond og Socialfond \(pdf\)](#)

[Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses virksomhedspanel](#)

[Udbytte af "Innovationskraft" klyngeprogrammet 2021-2024 – resultater af klyngesurvey 2022 \(pdf\)](#)

[Indsigt i data om digital erhvervsfremme, 2022](#)

[Datadrevet erhvervsfremme - Virksomhedsguiden](#)

Langelinie Allé 17
2100 København Ø
T: 3529 1000
CVR: 10150817
@: erst@erst.dk
W: erhvervsstyrelsen.dk

ERHVERVSMINISTERIET